

De tertio oppositore ac de cessione, &c. 151

præsumitur se debet opponere, & petere sibi solutionem fieri in bonis specialiter pignori, aut hypotheca obligatis quâ in his quæ generaliter obligata sunt, n. 9. Licet attrito nostro Regio iure uxorem non possit à marito, dotem exigere constante matrimonio, et si in id inopiam deueniat, ceterum dotem poterit repetere mulier à marito, etiam si sine culpa sua in inopiam uergat, & executionis se opponere, quando creditores executione factâ in bonis mariti bona ipsius vendere voluerint, n. 10.

Sic tertius oppositor executioni factâ in rebus debitoris cõpareat in iudicio asserens bona illa in quibus facta est executio sua esse, & non prædicti debitoris, & sic super hoc cõtrouersia moueatur debet iudex summam de hoc cognoscere, & veritatem inquirere, n. 11.

Quando tertius se opponit pro suo interesse executionis factæ in bonis debitoris de via executiua efficitur ordinaria, quoad ordinem procedendi iuxta d.l. 41. tit. 4. lib. 3. recop. n. 12.

Cum bona debitoris in causam executionis capta non suppetunt ad satisfaciendû creditoribus, & ob id in carcerem debitor reclusus est, & detinetur donec integra soluat debita aliqua remedia introducta sunt in eius fauorem, ut carceris molestiam possit euadere, & prius fuit ces-

sionis bonorum remedium, n. 13. ubi referuntur plures auctores, qui de hac cessionis bonorum materia scripserunt.

Beneficio hoc cessionis bonorum, quod miserabile, & calamitosum esse dixit Iustinianus in l. ult. C. qui bonis cedere possunt, non solum gaudent patres familias, sed etiam filij familias, n. 14.

Ponitur remissio an Vniuersitas Collegium minor, & alie communitates, & persona, hanc bonorum cessionem facere possint, n. 15.

Ut prædicta bonorum cessio rite, & recte fiat, debet precedere sententia, vel confessio debiti in iudicio, n. 16.

Requiritur, quod cessio fiat eo tempore, quoad instantiam creditorum debitor in carcerem custoditur, & detinetur, n. 17.

Requiritur etiam in hac cessione, quod debitor omnia bona sua, quæ habet in memoriale quodâ complectatur, & huiusmodi bonorum inuentario facto coram iudice producat, n. 18.

Forma cessionis bonorum iure cõmuni est sola bonorum expressio à debitor facta per se, vel per Nunciu dicens, & verbo, tenus pronuncians se bonis cedere, omissa autem, & explosa antiqua verborum solemnitate, & scrupulositate, n. 19.

Consuetudine tamen locorum, aut statutis eorum in opprobrium, & ignominiam debitorum alia inuen-

ta sunt cessionum forma, n. 20.
 Is qui bonis cedit teneturque omnia sua bona creditoribus dimittere, que tempore cessionis possidet, ut publice vendatur, & eorum debita persoluantur, n. 21.
 Tenetur etiam is, qui cessionem bonorum fecit prestare cautionem surrogatiam de soluendo ac alio modo ad pinguiorem fortunam fuerit reuersus, nu. 22.
 Dubitatur, an si ex ignominiosis actibus, iuxta loci consuetudinem, vel ex ignominiosa aliqua forma ab statutis sancita cessione facta fuit cedens, teneatur soluere debitum, necne, si ad pinguiorem fortunam deuenit, n. 23.
 Iure nostro Regio circa cessionem bonorum a debitoribus faciendam longe aliter statutum est, quam veteris iuris dispositione obseruabatur, nu. 24.
 Dicitur nimis rigidas esse Regias decisiones, de hac cessione bonorum loquentes, si ius commune Imperatorum intueatur, quo prohibitum erat, ut homo liber tradi non posset creditoribus in seruiciu, aut pignus, etiam si bona deessent, ex quibus creditoribus satisfaciatur, & huic obiectio ni satisfit, nu. 25.
 Cum hac bonorum cessione fiat a debitoribus habente uxorem, vel filios, & uxor, vel eius filii, ea mortua, pro dote, & bonis maternis se cessionem mariti, vel patris, & creditores opponant, non utique pragmaticarum Regiarum

rigor seruandus erit, & traditur, num. 26.
 Verum autem cessionis hoc beneficium renuciari valeat debitor posse in ipso contractu cum creditore pacisci, cessionis bonorum auxilio se non usurum, queritur, Contra Statute solutur, n. 27. & 28.
 Hoc cessionis bonorum beneficium non gaudent debitoribus facit suffores, nec huiusmodi cessione facta ab ipsis debitoribus liberantur, sed in solidum tenentur, nu. 29.
 Queritur, an fieri possit hac bonorum cessione in debito descendente ex delicto, & tunc debitor eo casu recipi possit hoc cessionis beneficium, nu. 30. cum duobus seqq.
 Dicit cessionis bonorum beneficium inter laicos obseruari soleat, inter clericos tamen nunquam admittitur, sed beneficium constitutionis ex capitulo, Ordinandus de solutionibus obseruatur, nu. 33. & 34.
 Altero iuris remedio, & beneficio debitoribus exsecutis, & arreccis molestia oppressis, aut ob aris alieni causa absentibus, & suis creditoribus soluere non valentibus succursus est, & traditur, nu. 35.
 Vt quinquennale illud beneficium, quod debitoribus codicem locum habeat, & eo quod gaudere possint aliqua in eius concessione requiruntur, & concurrere debent, ut notatur in nu. 36.
 Requiritur primo ad prestandum temporis spatium, aut quinquen-

De tertio oppositore ac de cessione, &c. 152

quennalem dilationem concedendam debitoribus ad soluendum, ut conueniatur, & condunentur omnes creditores in unum locum, & ibi conueniri, & de re ipsa discutere possint, nu. 57. & 58.

Dubitat an debitor concessa sibi quinquenali dilatione per creditores teneatur intra tempus dilationis prestare aliquam satisfactionem de soluendo, numer. 39. & 40.

Limitatur resolutio superioris dubitationis certo quodam casu de quo ibi, nu. 41.

Elapso termino dilationis prestite debitori ad soluendum non poterit post modum debitor ipse, cessione i lo bonorum auxilio, nu. 42.

Data predicta quinquenali dilatione debitori per creditores ad soluendum, iuxta formam hic traditam, index precipit, ut seruentur ea, qua constituantur in fine huius capituli, nu. 43.

CAP. OCTAVVM

De tertio oppositore ac de cessione bonorū debitoris, & de dilatione quinquenij ei concedenda.

IN Quo primū illud aduertere necessario erit executionis, scilicet processu, & causa agitata inter creditorem, & principalem debito-

rem, & eius heredes, vel successores, solvere aliquando aliam tertiam personam comparare in iudicio executioni factæ se opponentem, & se aliquod speciale ius, & interesse, in bonis debitoris executati sibi cōpetere pretendentem, & in eis ceterisque creditoribus antefertur debere, veluti potiorē causam habentem, & efficacius ius optinentem, ut notat Paz in praxi 4. part. 1. tom. c. 4. in principio, quiquidem tertius oppositor appellatur, veluti si vxor pro sua dote, aut alij creditores magis prauilegati compareant, statim, & in continenti, & predictæ executioni se opponantur. Quod igitur ex dispositione Regiæ legis tertix, tit. 27. part. 3. ego deprehendi existimo, in illis verbis, ibi: *E si por auentura en cumpliendo el jurzio acacziessse contienda sobrelas cosas que tomara para fazer la entrega, dixiendo algunos que eran suyas, & que auian derecho en ellas, & non de aquel contra quien fuesse dada la sentencia, &c.* Quis quidem oppositionem admittere tenetur, tam index, qui de causa executionis cognoscit, quam is, cui talis causa commissæ est, & merus executor est, etiam si ab alio iudice requisitus, sit ut explicat late Couarr. c. 16. practicarum questionum, numer. 5. quem sequitur Paz in praxi 1. part. cap. 4. nu. 6. ad finem.

2 Secundo aduertendum erit, quod licet aduersus debitores obligatos, ex sententia transacta in rem iudicatam, vel ex confessione, aut ex Chirografo in iudicio recognito, aut ex instrumētis publicis, & guarentigijs, & similibus, ut in cap. 1. supra late scripsimus procedendum sit via executionis, & tantum decem dierum terminus dari, & assignari eis debeat ad suam oppositionem probandam, &c. iuxta superius notata, ceterum quoad tertios oppositores diuersum

diuersum ius obseruari dicendum erit, nam respectu tertij oppositoris pro suo interesse executioni se opponentis via quidem ordinaria agendum est, & termini ordinarij sunt ei assignandi, & via executiua suspenditur respectu ipsius, & efficitur ordinaria, & copiatque oppositionis primo creditori, & alijs datur, & articuli porriguntur, & testes, & instrumenta producuntur, vt post Rodericum Xuaréz in repetitione legis post rem iudicatam in declaratione legis Regi limitatione 1. nu. 2. & 2. tenuerunt Castillo in l. 64. Tauri, nom. 65. Abendañus de exequendis mandatis, cap. 26. num. 6. in 1. par. Parladorus lib. 2. rerum quotidianarum, cap. fin. 5. par. §. 10. num. 22. & Paz in praxi, dict. cap. 4. num. 2. & in cap. n. 18. recte Ioannes Gutierrez in repetitione legis, nemo potest de legatis 1. num. 390. vers. secundo ex illo, dicens pro hac doctrina, & sententia facere bonum text. in c. constitutos de testibus, quem quotidie praticari affirmat, secundum Rodericum Xuaréz, vbi supra limitatione 2. num. 2. ad finem, vbi est casus, quod sititius comparer pro suo interesse, ad processum agitandum inter duos potest producere testes post publicationem, sed tamen de hoc tertij interesse aliquo modo apparere debet, ita vt summarim, & intra breue tempus tertius iste oppositor de iure suo docere teneatur, & quod ex prædictis executione dānum aliquod sibi fieret, vt ex Couar. in dict. cap. 16. num. 1. notat Parladorus in dict. lib. 2. cap. fin. 5. part. §. 11. num. 59. Paz, vbi supra, dict. cap. 4. num. 2. ex decisione, text. in cap. veniens 2. de testibus, vbi Panormitanus, & reliqui ordinarij, ibi.

Cæteram superiorem hanc doctrinam, & resolutionem limitat Abē-

dañus, in dict. cap. 16. num. 6. Couar. in dict. cap. 16. num. 2. Quoties iudex suspicaretur, malitiosam esse istius tertij oppositionem, quia tunc non obstante eius oppositione, & appellatione, præstita cautione per creditorem prosequi debet in executione sicut alias videmus in restitutione, in integrum, vt in cap. suscitata, de in integrum restitutione, tradit Paz, vbi supra in cap. 4. num. 5. & Ioannes Gutierrez in dict. 1. nemo potest, n. 388. & 390. sequutus Abendañum in loco proxime citato, & optime Parladorus alios referens, in d. l. 5. part. §. 11. nu. 60.

4 Hodie tamen Regio nostro iure attento, de quo in l. 41. tit. 4. lib. 3. recopilationis necesse non erit, vetustius hic oppositor ante quam audiat summarim de iure suo docere debeat, sed causa in contumaciam recipienda erit ad probationem cum termino ordinario, & de via executiua ordinaria efficitur, vt docent Couartu. Parladorus, Paz, & Ioannes Gutierrez in locis superius citatis, & Azebedo in dict. l. 41. num. 1. quod vtique dicitur legis Regiz verba ita expressè declarant, ibi: *Mandamos, que quando contra alguna execucion se opusiere alguna muger por su dote, & otras personas, no se mande dar informacion summaria, sino que reciban luego a pruenza con termino ordinario a los opusierres por via ordinari, &c.* Quod sanè, ait Parladorus, dict. lib. 2. 5. part. §. 10. num. 22. ita accipere debemus dummodo plures termini, aut maiores dilaciones nō dentur, quā causa postulet summaria enim causa est, & summarie tractanda, iuxta l. a. Diuo Pio, §. si super rebus, ff. de re iudicarij iudicis ergo erit officium, vt pro rei qualitate, & locorum distantia suo arbitratu dilaciones moderetur, nā, & alioqui in causis ordinarijs dilaciones iudicis

iudicis arbitrio pendent, ut eas restringere valeas, non iam longiores quam lex praefixis indulget. l. oratio, ff. de feriis, l. i. G. de dilationibus, Clementina, apud de verborum significacione, & docet Alex. & Tassin. l. 2. ff. de re iudicata, & plures alij autores citati à Parladoro vbi supra d. §. 10. numero 23. dicēs, id apud nos approbatur in l. 33. tit. 16. Part. 3. & l. 1. titu. 6. lib. 4. Recopilat. Nec omittendū est quod Paz vbi supra d. 4. p. n. 2. & Guier. in d. l. nemo potest, num. 39. aduertit circa dictam l. 4. tit. 4. lib. 3. Recopilat. quod etiam nos in simili casu superius in cap. precedenti praenotabimus, videlicet, quod quando lex illa situerit in titulo speciali & locati de los Alcaides mayores de los Adelantamientos, &c. Eius tamen decisio, ad quoscumque iudices extendenda erit, cum nulla specialitas in illis inueniatur, magis quam in aliis, praecipue quia quando Rex vel Imperator referribit vni Praefidi, omnibus censetur referripisse, et autoritate & doctrina Doctorum, quos referunt, Ioannes Guier. 2. & Paz vbi proxime, & quos nos etiam in dicto cap. praecedenti adduximus, i. q. 6. m. 1. n. 20.

Verum autem decem diebus oppositionis elapsis, atque forsam iam, additionis lata sententia vulgo despecta de la sententia de remate, ille tertius oppositor audiri debeat, nec ne, controuersum est à nostris iuris Regni autoribus, vti apparet ex his, quae late & eleganter tradit Castillus in l. 64. Tauri, in glossa, verb. Allegatum, 95. & sequenti, & referunt Paz in d. c. 4. p. n. 2. ad finē, Parlador. in dicta 5. p. numero 24. Communis tamen eorum resolutio & sententia est ex eleganti Gregorij Lopez doctrina in l. 11. titu. 14. Part. 5. in glossa, 1. & ex Couarru. in dicto cap. 16. praefixa rum questionū num. 4. Tertium hunc oppositorem

audiendum esse, & executionem, & pignorum venditionem impedire, quamuis post ultimā additionis sententiam se opposuerit, dummodo ante datam eorum possessionē, aut factā solutionem, in iudicium veniat. Cui Gregorij Lopez doctrina, aliam Bartoli in l. fin. C. de edicto diui Adriani tollendo, suffragari dicit Parlador. vbi supra dicto num. 24. ibidem. Praeterea tradens superiorem resolutionem, intelligi quidem debere, si tertius hic oppositor, ex sua persona proprium ius allegando veniat in iudicio, secus si cogitur, quando ius debitoris, ut apparet ex eleganti Castelli distinctione & doctrina, relata in d. l. 64. Tauri, num. 96. atque comprobari posse ex his, quae tradit Couarruias in dicto cap. 16. item 4. & ex singulari decisione Matthaei de Afflictis 235. affirmat idem Parlador. vbi supra dicto n. 474. in fine. non habet om

6. Illud tamen in hoc articulo singulariter quaesitum fuit à Castillo in distal. 64. Tauri, num. 97. & optime explicatum à Doctore Paz in d. c. 4. p. 5. versic. Aduerte etiam quid ne dicendū esset eo casu, quo Titius ex contrahendo in publico, & quarentigio insuamento obligauit se ad soluendum certam Sempronio die diui Ioannis in mense Iunij anno 1611. quae quidem obligatio, licet facta esset cum bonorum hypotheca debitoris, & celebrata die primo mensis Ianuarij eiusdem anni 1611. nihilominus tamen in praedictum diem diui Ioannis destinationis solutio fuit; postmodumque idē Titius aliam certam pecuniae quantitatem obligauit se soluturum sub eadem forma, & bonorum hypotheca facta cuidam Seio in primam diem mensis Maij eiusdem anni 1611. celebrata tamen ea obligatione die Paschatis Resurrectionis eiusdem anni, postque termino diei primae mensis

Maij, cū iam solutionis casset dies, Scijs petit executionem aduersus Titium suum debitorem, quæ quidem in bonis eius idem: facta fuit; pendēte verò lite, Sempronius prius creditor comparēt tanquam tertius pro suo interesse, & producit instrumentum contractus in fauorem ipsius celebratum, dicens prius fuisse suum instrumentum confectum, & contractum celebratum; ac ideo, eum eius obligatio prior in tēpore fuisse, & per consequens, potiorē in iure esse debere, ex vulgari iuris regula leg. qui prior, ff. de regulis iuris, cū similibus; quæ propter, præferendum esse in bonis Titij sui debitoris allegabat. Alter verò creditor Seius dicebat, quod licet contractus dicti Sempronij prius fuisset celebratus, diē tamen solutionis ipsius Sei prius venisse; ideoque, in recuperatione sui debiti Sempronio creditori anteferri debere; nam licet eius obligatio esset prior in tempore, dies tamen solutionis nondum casset, quo circa audiri nō debebat; iuxta text. in l. l. c. de conditione ex lege, & in l. qui mandauero, in l. eum, qui chalendis, ff. de verborum obligationibus.

In qua quæstione praxi, & vsu frequēti, ea est vera resolutio, & sententia, nempe in specie proposita nō stræ quæstionis, eum qui prior fuit in obligatione, quamvis posterior in solutione præferendū esse ei, qui posterior fuit in obligatione, licet prior in solutione, vt tradiderunt Ripa in l. priuilegia, ff. de priuilegijs creditorum. Fanus in tracta. de pignoribus, 2. membro quintæ par. n. 10. & elegantissimè Rodericus Xuares in l. post rem iudicatam, in declaratione legis Regni, limitatione 7. num. 4. quæ sequitur Paz vbi supra in d. c. 42. n. 6. & Autor coræ Philippicæ, 2. p. §. 26. n. 6. adducuntque in cōfirmationem

huius sententiæ textum in l. i. incipit. Qui dotem, ff. qui potiores in pignore habeantur, in illis verbis, ibi: Nō vtique solutionum obseruanda sunt tempora, sed dies contractus obligationis. Secūdo pro ea parte facit text. singularis in l. qui balneū, §. 1. ff. eodem tit. vbi creditor in diem præferatur in pignore ei, cui simpliciter & purè dictū pignus obligatū est, si creditor in diem fuit prior in tempore. Quem casum singularem appellat Rodericus Xuares vbi supra dicta limitatione 7. n. 4. adducens præterea in eandem sententiam textum elegantem in l. potior, §. videamus, ff. eodē tit. qui potiores in pignore, vbi est casus, quod creditor prior conditionalis, impleta conditione præferatur in pignore, ei, cui secundo pignus purè obligatum est. Denique facit pro hac opinione text. in l. Lufus, ff. eod. tit. cum his, quæ tradit Rodericus Xuares vbi proximè d. n. 4. ad finem.

8 Nec huic veræ resolutioni (ait Paz vbi supra d. c. 4. nu. 7.) obflare, quod dies solutionis nondum casset, & sic videbatur ante diē, vel conditionis euentum minimè agi posse. Nam respondēri poterit, quod data legitima causa, vt purā, quia debitor esset suspectus de fuga, vel quia patrimonij eius cōsumabatur in posteriori debito, tunc enim ante diē agi poterit, vt resoluit Roderic. Xuares vbi supra d. limita. 7. n. 7. vers. Ex prædictis, dicens sic pluries obtinuisse, per text. in l. quæsitū, ff. de pignoribus, & ita tenet Fanus de pignoribus, 4. p. principali, n. 15. relatus à Paz vbi supra d. num. 7. Quam vtique responsum primò cōprobari potest ex text. quem notabilem dicit Roderic. Xuares vbi supra d. n. 4. in fine in l. omnes, ff. pro locio, vbi dicitur à Iuriconsulto, quod vbi ante conditionis euentum

eminet

eminet periculum suspicionis, potest creditor petere sibi cauere per fideiussoris dationem; & sic suspicio faciente tempus competere actione, quod est notabile secundum Baldum, ibi: Pro debitoribus suspectis. Secundò que ego comprobo hanc partem ex celebri Iuriscòsulti Papiniani responsio in l. in omnibus, 41. ff. de iudiciis, ubi ita scripsit: In omnibus bonis fidei iudiciis, cum nondum dies præstandæ pecuniæ veni, si agat aliquis a l. interponendam cautionem ex iusta causa condemnatio fit, ubi notat Bartolus.

9. Tertiò aduertendum erit, executione facta in omnibus bonis debitoris ab aliquo creditore, si tertius quidam creditor se opponat, habens in prædicti debitoris bonis speciale & generale pignus, aut hypothecam, prius enim debet se opponere, & petere sibi solutionem fieri in bonis specialiter pignori aut hypothecæ obligatis, quam in his, quæ generaliter obligatæ sunt; namque bonis his generaliter obligatis, non aliter se opponere poterit, neque in eis executionem impedire, etiam si facta sit à posteriore creditore, quam in subsidium, & constiterit prius bona illa specialiter hypothecæ aut pignoris obligata non sufficere ad ipsius debiti solutionem, iuxta textum celebrantem l. 2. C. de pignoribus, quæ post Covarru. lib. 3. variarum resolutionum, c. 18. num. 3. eleganter explicat Molina lib. 4. de Hispanorū primogeniis, cap. 7. nu. 21. cum aliis sequentibus. Cuiusque dicitur l. 2. specialem & singularem dispositionem, ex doctrina Covarru. ubi supra d. c. 18. numero 3. extendit Paz in d. c. 4. n. 4. & 5. in hypotheca, etiã rei dotalis, veluti si vxor habeat specialem hypothecam in vna re mariti pro dote, & generalem in reliquis bonis mariti, si se opponat, non poterit impedire exe-

cutionem posterioris creditoris factam in aliis bonis, sed tantum facta in illa re specialiter sibi hypothecata, nisi prius constiterit rem illam specialem hypothecæ obligatam ad solutionem dotis non sufficere; quæ textum in hac specie hypothecæ dotalis procedere, docet Baldus ibi in d. l. 2. & alij, quos refert Paz ibidem. Verum tamē superiorem doctrinam, & dicitur l. 2. decisionem cessare, vt et Covarru. ubi supra d. n. 3. versic. Decimò fortassis, eo casu, quo hypothecæ in hunc modum cõcepta sit, quod specialis nõ deroget generali, nec generalis specialem. Hæc etenim clausula hunc intellectum admittit, vt specialis hypotheca non impediatur aliquo modo vsum generalis, ac si ea minime fuisset adiecta.

10. Rursus, & illud hic vtiliter, & opportunè animaduertere oportet, quod licet attento Regio iure, vxor non possit à marito dotē exigere cõstante matrimonio, etiã si ad inopiam deueniat, modo culpa non sua pauperior efficiatur, iuxta l. 29. tit. 11. Part. 4. & notat Olanus in concordia iuris litera. D. n. 76. Cæterum, dotem poterit repetere mulier à marito, etiam si nec culpa sua, ad inopiam vergente, & executioni se opponere, quãdo creditores executione facta in bonis mariti, bona ipsius vendere volunt, & pro suis debitis satisfieri cupiunt; nam tunc tanquam creditrix mariti præferatur creditoribus, iuxta legem, asiduis, Cui potiores in pignore habeatur. Quam, vt omnes comprehendat, nouissime explicat D. Ioannes del Castillo lib. 3. cõtrouersiarum iuris, c. 4. pertotum. Aliiter enim esset, vxorem sua dote priuari pro debitis mariti, ad quæ ipsa nõ erat obligata; & ita praticari dictam legem Partitæ, asserit Bernardus Diaz in additionibus ad Palacium Ruben in repetitione cap.

Cap. octauum.

per vestras, §. 2. 4. quam refert Villalobos in antinomja iuris ciuili, & Regij, litera. D. num. 209. & Olanus in eius cōcordia, litera. D. num. 83. quos refert & sequitur Azebedo in l. 6. titulo 6. lib. 5. nouæ Recopilation. numero 7. Quia lex illa Regia 29. Partitæ solum prouidit, cum vxor vult petere dotem à marito ad inopiā vergente, nullis instatibus creditoribus; tunc etenim non aliter admittetur, quàm si culpa sui ad inopiam deuenierit, vt ibi patet clarè ex illa lege, dum dicit, dotem deponendam fore, vt ex ea alantur; sed cum creditores instant, tunc indistinctè admittitur vxor tãquam creditrix mariti, vt aliis præferatur, ex allegata lege assiduis, C. qui potiores.

Quartò, illud notabiliter aduertendum censeo, quod scripsit Iureconsultus in l. a. Diuo Pio, §. si super rebus, & in versic. Sed & illud sequenti, si de re iudicata; & optimè cōprobabit lex Regia 3. tit. 27. Parti. 3. videlicet, quod si tertius oppositor executioni factæ in rebus debitoris, compareat in iudicio, asserens, bona illa, in quibus facta est executio, sua esse, & non prædicti debitoris; & sic super hoc controuersia mouebatur, debeat iudex summam de hoc cognoscere, & veritatē inquirere, & si hoc ita esse compererit, cessare debet executio in illis bonis facta & facienda erit, aut melioranda in aliis rebus debitoris, quæ sine controuersia sint.

Ex cuius singulari textus decisione in dicta l. a. Diuo Pio, §. sed & illud, notauit elegantissimè Gregor. Lopez in l. 11. tit. 14. Parti. 5. in gloss. 1. in fine, quod si tertius se opponat præcedens, solum ius pignoris, & prioris hypothecæ sibi cōpetere in bonis debitoris, & controuersia super hoc oriatur, nō impedire executionē factā ad petitionē alterius creditoris, licet

sit posterior in hypotheca, nec etiā rei capz in causam iudicati veditio-nem impedire poterit, sed ex pretio prius satisfiet priori creditori & residuū conuertetur in solutionē secundæ, qui petiit executionem.

Denique erit aduertendū, quod licet quādo tertius se opponit pro suo interesse executioni factæ in bonis debitoris, de via executiua efficiatur ordinaria, quoad ordinē procedēdi, iuxta d. l. 4. tit. 4. lib. 3. Recopil. tamē quo ad decisionē causæ si is, qui petiit executionē fuerit præferendus, præcipietq; iudex, quod in executione petita procedatur sententiæ additionis bonorū, hoc est, de transe y remate pronūciando; & idem obseruandū erit in quocūque gradu & loco, in quo inter creditores, qui se opposuerunt positus fuerit ille, qui executionē petiit; nam respectu eius, & quoad solutionē debiti, sēper iudex pronunciare debet, quod in executione procedatur, & sibi soluatur, nec appellatio ab aliis creditoribus interposita impediet vltimā executionem, sed ei erit satisfaciendū, vt resolutū optinēt.

appellatio non admittitur
vbi supra d. c. 4. n. 7. quæ sequitur auctor curiæ Philippicæ, 2. p. §. 26. nu. 23. *remate*

Nec obstat doctrina Panormitani in c. super eo, de officio delegati, quæ docet, statutum remouēs appellatorem, quoad instrumentū garantitiū, non censeremouere quoad tertium oppositorem; nam d. l. 4. tit. 4. Recopilat. loquitur tantum quoad ordinē procedēdi, vt supra dictum est.

De cessione bonorum debitoris, & concessione quinquennij.

C V M autem bona debitoris in causam executionis capta non suppetere ad satisfaciendum omni-

De cessione bonorum creditoris, &c. 155

bus creditoribus, & ob id in carcere debitor reclusus esset, & detineretur ibi donec integra solueretur debita, ut debitor iste hanc miseriam carceris molestiam, possit euadere aliqua in eius fauorē à iure prodita sunt remedia. Prius fuit hoc flebile cessionis bonorum remedium, de quo aliquantulum à nobis hic agendum erit, licet succinte cū eius materia, & tractatus diffusē à Doctoribus statim allegadis prosequatur vtiliora sanē, & necessaria ad nostrum tractatum tandemmodò eligentes. De hac igitur bonorū cessione debitoris elegantissimē scripsere, & latē eius materiam exornarūt plurimos alios autores referētes Menochius de arbitrariis iudiciū, lib. 2. c. 6. turia 2. casu. 183. ex nostris Rodericus Xuares in l. 2. tit. 8. De los goiernos. libro 3. fori, §. ante omnia, nu. 1. cum sequentibus, Couarr. lib. 2. variarum resolutionū, c. 10. Aules in capitibus, Pratorū, c. 18. in glof. verb. *Quel conuēga*, Auend. responso 8. ex n. 3. cū alijs, Anton. Gomezius 2. tom. variarum, cap. 11. nu. 51. Mortal. ind. l. 2. tit. 8. lib. 3. fori, Gregor. Lopez per textū ibi in l. 4. tit. 5. Part. 5. ex his Caspar Baeza in integro tracta. de inope debitorē creditori addicendo, c. 1. cum sequentibus, doctē Matienzo in l. 4. tit. 16. lib. 5. Recopil. glof. 2. & Azetedo ibidē in l. 5. & 6. eūdem tituli, Doctor Paz in praxi, 4. p. tom. 1. c. 5. Parlador. lib. 2. rerum quotidianarum, c. fin. §. p. §. 7. Ioan. Gutierrez de iuramento cōfirmatorio, l. p. c. 16. num. 11. & c. 17. n. 3. Bouadilla lib. 3. suz Polytica, c. 15. numero 76. & in glof. litera. G. Autor curia Philippica, 2. p. §. 25. per totum.

Vnde in hoc articulo tam dilucidē à doctissimis nostri Regni autoribus pertractato. Illud primum ad eius cognitionem, praximque, & vsum obseruandum arbitror (omissis his,

quæ de eius origine eruditē profequuntur Couarru. Menochius, Matienzo, Baeza, Paz, & alij supra citati Doctores) scilicet, quod ubi facta executione in debitorum bonis, iuxta formam legis, à Dño Pio, §. in venditione, ff. de re iudicata, nō erat plenē satisfactum creditoribus iure communi Imperatorum debitorē carceri tradi, & in publicis vinculis detineri donec solueret, vel alias eis satisfaceret, ex celebri glossæ sententia in lege 3. §. tutores, ff. de suspectis tutoribus, quam dixit singularem Baldus in l. si sine, ff. de in ius vocando, Alex. & Iaf. in dicto §. in venditione, Pancrmitan. & Felin. in cap. quod consultationem, de re iudicata, & alij plures allegati à Couar. ubi supra, d. c. 1. num. 2. & à Matienzo in d. l. 4. glof. 2. nom. 4. prædictam glossam memorabilem appellantes, & comprobauit rectē Rodericus Xuares in dicta l. 2. fori, versic. Ante omnia nu. 2. & Greg. Lopez in dicta l. 4. tit. 5. p. 5. in glof. verb. *En prison*. Quare, ut debitor in vinculis nō detineretur à creditoribus, & carceris molestiam effugeret à iure hoc cessionis bonorum beneficium introductum fuit, & magnum quidem cum efficiat, ne debitores euiam condemnati in carcerē detraherentur, vt ostendi l. 1. C. qui bonis cadere possunt, cui consonat l. 1. & 4. tit. 15. Part. 5. & præter omnes supra citatos autores, tradit Menoch. de successionum creatione, c. 6. nu. 49. & sequenti.

14 Secundo obseruandum esse constituo. Beneficio hoc cessionis, quod miserabile, & calamitosum esse dixit Iustinianus in l. vltima, C. qui bonis cadere possunt, gaudere non modò patres familias, sed & filios familias, vt post Parisium consilio 91. numero 56. docet Menochius dicto lib. 2. de arbitrariis, casu 183. numero 12. per

Cap. octauum.

15 textum in lege penultima, vbi commaniter Doctores, C. qui bonis credere possunt. An verò vniuersitas, Collegium, minor, & alie communitates, & personæ, hanc bonorū cessione in facere possint, tradit idem Menochius vbi proximè num. 13. cū aliis sequentibus, & eleganter & resolutiue Gregorius Lopez in dicta lege 1. dicto titu. 15. Paru. 5. in glossa verb. *Tudo boni*; & Azebedo in lege 4. & 5. titu. 16. lib. 5. Recopilat. dicens, quod si ab his talis cessio fiat, non ita ignominiose ab eis fieri, quemadmodum ceteræ alie bonorum cessiones celebrantur.

16 Nunc verò restat, vt sciamus qualiter hæc bonorum cessio fieri à debitoribus soleat, & debeat, & qua forma, & quæ in ea requirantur. In cuius declaratione, aliqua scitu digna, & necessaria ad nostrum articulum & intentum comprehenduntur. Vt igitur, prædicta bonorū cessio ritè, & rectè fiat, præcedere debet sententia, vel confessio debiti in iudicio; nam antequàm debitor recognoscat debitum, vel sit condemnatus, vel confessus, in iudicio non admittitur ad cessionem bonorum faciendam, per quæ cadens liberatur à carcere, vt dictum est, & expressè probat l. penultima, & vltima, vbi glossa verb. *Nou deus*, ff. de cessione bonorum; & tenent communiter Doctores in cap. Odoardus, de solutionibus; Afflictis decisione Neapolitana 379. per totū, Gregorius Lopez ex doctrina Azonis in summa, qui bonis credere possunt, in l. 1. dicto titu. 15. in glossa verb. *E no ante*, Montalius in dicta l. 2. fori. in glossa verb. *Recondemna*, Couarru. in dicto cap. 1. num. 5. Matienzo in dicta l. 4. glossa 2. num. 6. Ioannes Guisettez de iuramento confirmatorio, l. par. cap. 17. n. 3. & Paz vbi supra d. c. 5. n. 8. vel hodie sufficere instrumentum

publicum, quod iure Regio habet paratam executionem, iuxta l. 2. §. & vltim. tit. 21. lib. 4. Recopilat. & supra in cap. 1. huius tractatus late diximus.

17 Præterea requiritur, quod fiat eo tempore, quò ad instantiam creditorum, debitor in carcerem custoditur, secundum communem opinionem, & Doctorū in d. c. Odoardus, quam sequitur Couarru. in d. c. n. 5. & refert Matienzo vbi supra dicto n. 6. & Doctor Paz in praxi c. 5. n. 5. & 6. & probat text. in d. l. dicto tit. 15. vbi notat Gregor. Lopez in glossa 1. verb. *A la demilla*. Vnde Montalius in d. l. 2. tit. 8. lib. 1. fori. in glossa, verb. *Recondemna*, rectè notat, quod cum hoc beneficium cessionis sit miserabile, & subsidium non concedi debitori, si gravis se offerat cessione, sed ob necessitatē, cum creditores instant eum in carcerē destinari. Idemque erit, si ad requisitionem vnus tantum creditor sit in carcerem missus, cessio namque tunc facta omnibus præiudicat creditoribus, vt in l. 4. & ibi Doctores, ff. de cessione bonorū, & l. 3. d. tit. 15. Paru. 5. & tradit Silicetus in dicta lege 1. num. 4. C. qui bonis credere possunt; nec tunc sunt alij creditores citandi ad huiusmodi cessionem, vt notatur post Couarru. in dicto cap. 1. num. 5. Matienzo & Paz vbi proximè num. 10. 6.

18 Requiritur etiam in hac cessione, quod debitor omnia bona sua, quæ habet in memoriali quodam compendiat, & huiusmodi bonorum inventario facto coram iudice producat, vt optime tradit Gregor. Lopez in d. l. dictu. 15. in glossa verb. *Ante el juez*, & ex doctrina glossa verb. *Nó deus*, in d. l. penult. ff. de cessione bonorū, & in d. l. C. qui bonis credere possunt, & notat Parlado vbi supra d. §. 7. tit. 7. Azebedo in d. l. 4. & 5. titu. 16. lib. 5. nouz Recop. n. 3. allegas additionem

Capellæ

De cessione bonorum creditoris, &c. 156

Capellæ Tolosanæ in decis. 136. dicē-
tem, debitorē teneri (vt diximus) om-
nia bona sua indicare per inuentariū,
aliās dictū cessionis beneficium per-
dere.

19 Tertiō obseruandū erit, formam
cessionis bonorū iure cōmuni esse so-
lam verborū expressiōē à debitore
factā per se, vel per nūcium, aut per
epistolā dicēns, & verbotenus pro-
nūciāns, se bonis cedere, omīssa autē
& explosa antiqua verborū solēnitate
& ex scrupulositate, vt expressē re-
scripsit Imperator Theodosius in l. in
omni, C. qui bonis cedere possunt, &
probatur in l. vltima, ff. de cessione
bonorum, vbi Bart. & Bald. ind. l. i.
C. qui bonis cedere possunt, Iason in
§. vlt. n. 28. Institutio de actionibus, no-
tauit elegāssimē Roderic. Xarez,
quem refert & sequitur Matienzo vbi
supra d. glof. 2. n. 7. ind. l. 2. tit. 8. lib. 3.
for. n. 15. & approbauit d. nostra lex
Regia p. 1. d. tit. 15.

20 Verū tamen consuetudine locorū,
aut statutis eorū in opprobriū & igno-
miniā debitorum alie inuēte sunt for-
mæ, quas ex Roderico Xarez vbi su-
pra d. n. 15. refert Matienzo in d. l. 4. glof.
fa 2. n. 7. latē, & elegāter ex historio-
graphorū testimoniis, Iacob. Meno-
chius d. lib. 2. de arbitrariis iudiciū ca-
su 183. nu. 2. cum multis sequentibus,
apud quos perlegere poteris. Cate-
rum, talē consuetudinē, aut statutum
non valere, nec seruandum esse, dicite
Matienzo vbi proximē, veluti conti-
nēns rem turpem & inhonestam, quæ
oculos videntū infestat, secundum
cōmunem Doctorū doctrinā in dicto
e. Odoardus, de solutionibus, & do-
cēt Ias. ind. §. vltimo, Institutio de
actionibus, num. 29. & Bald. in l. fin.
C. qui bonis cedere possunt, & alij
ibidem allegati à Matienzo.

21 Sed tamē is, qui bonis cedit, tenebi-
tur q̄ omnia sua bonā creditoribus di-

mittere, quæ tēpore cessionis possi-
det, vt publicē vēdātur, & eius debita
perfoluantur, vt docet glossa cōmū-
niter à Doctoribus recepta in l. penul-
tima, ff. de cessione bonorū, vt testa-
tur Couar. in d. c. 1. n. 5. Ioan. Gutier-
rez d. p. de iuramēto confirmatorio,
c. 16. n. 11. Paz vbi supra d. c. 5. num. 9.
post Antoniū Gomezziū in i. 79. Tau-
ri, n. 1. & probat d. l. Regia, p. titu. 15.
Vestes verō, quibus quotidie vitur,
ei relinquuntur, vt præter plures auto-
res, quos refert Matienzo vbi supra
in d. l. 4. glof. 2. nu. 8. tenet prædicta
decisio Capellæ Tolosanæ 136. & Co-
uar. Ioan. Gutierrez & Paz in lo-
cis superius adductis, & quāvis per
d. l. Regiam i. Partitæ, vestes tātum li-
neas cādētī bonis reliqui debere sta-
tuatur, vt ex ea expendi debere. Lo-
pez in glof. verb. *Sino los paños de lino*,
recepta tamen est opinio, vt ei relin-
quatur vestes, quædam natis ad mor-
tem relinquuntur, vt in l. diuis, ff. de bo-
nis damnatur, quam post Ias. & alios
Doctores in §. vlt. n. 26. Instituta de
actionibus, tenet Anton. Gomezzius
2. tom. variarū resolutionū, c. 11. n. 51.
& ind. l. 69. Tauri in princ. & Matien-
zo vbi supra d. n. 8. ad finem, dimittū-
tur etiam secundum eundem, ibi: In-
strumenta necessaria ad querendum
victum, nempe ea, quæ pertinent ad
artem, quam exercet, ei relinquenda
sunt, vt probat Medina in lib. de con-
tra. libus, q. 3. causa 3. q. 5. & Nauar-
rus in Manuali, c. 17. nu. 86. quos citat
Paz vbi supra d. c. 5. num. 9. in fine, di-
cēs, existimasse Couarru. in d. c. 1. n. 5.
id praxi non admitti.

22 Deinde, tenebitur is, qui cæsit bo-
nis, præstare cautionem iuratorīā de
soluēdo ære alieno, cum ad pinguē-
rem fortunam fuerit reuersus, secū-
dum glossam, & Ioannem Andr. Ho-
stiensē, & alios in dicto e. Odoar-
dus, de solutio. & tradit Menoch. vbi
supra

supra dicto casu 183. nu. 20. Paz in dicto c. 5. nu. 10. Matienzo in d. glof. 2. numero 10. quod vtrique iudex facere cogit ex postea lucratis bonis, ita tamen, vt et alimēta necessaria deducantur, quibus egestati succurratur ipsius, l. 4. ff. de cessione bonorum; gaudet itaque debitor post cessionem factam beneficio, ne conueniatur, ultra quam facere possit deducto, ne egeat, vt in l. qui bonis, ff. de cessione bonorum; quoniam inhumanū est (vt inquit Iustinianus in §. vltimo, Instituta, de actionibus) spoliatum omnibus suis fortunis insolidum damnari; vbi post alios id notat Ias. n. 3. Gregorius Lopez in l. 3. tit. 15. verb. *De que padesse viuir*, Couarru. d. lib. 2. variarum resolutio. cap. 1. n. 6. Anto. Gomezius d. 2. tom. variarum, cap. 11. nu. 57. vbi doctē animaduertit, cessionis hoc beneficium debitorē nō gaudere, si dolose, & in fraudem creditorum bona alienasset, ita quod recuperari nō possent, iuxta tex. singularem in l. fin. in fine, ff. quē in fraudem creditorum, & ibi Barr. & Angel. & Bald. in leg. 1. C. qui bonis cedere possunt, vt eleganter tradit Gregor. Lopez in l. 4. dicto tit. 15. Part. 5. in glof. verb. *Malmetisse*. Cuius rei ea est ratio, quoniā qui bonis cæssit, non liberatur ab obligationibus, quas antea cōtraxerat ciuilibus, vel naturalibus, sed ei competit exceptio, vt docet Bald. & alij in dicta l. 1. C. qui bonis cedere possunt. Quorum opinio communis est, teste Ias. in d. §. vltim. num. 2. Institutio, de actionibus, & Couarr. in d. c. 1. n. 6. in fine, eleganter Gregor. Lopez in l. 3. d. tit. 15. Part. 5. in glossa, verb. *Respondet*, & sic ab omnibus frequenter recipi testatur Matienzo in d. l. 4. glossa 2. num. 11. et si glossa in l. vbi cūque, ff. de fideiussoribus, teneat debitor ē per cessionem liberari à ciuili obligatione; vnde, si post cessionem factā

conueniatur, non tenetur comparere in iudicio ad respondendum, licet ad allegandam exceptionem comparere debeat, iuxta d. l. 3. tit. 15. Part. 5. vbi notat Gregor. Lopez, cessionē hanc bonorum illud efficere, vt lius contestationē impediatur, iuxta l. 3. ff. de cessione bonorum, Bartol. in d. l. penult. ff. eod. tit. Couarru. d. c. 2. nu. 6. in fine, quam tamen exceptionem cessare quoad bona post cessionem quæsitā, tenet Couarru. in d. c. 1. n. 6. & Menchaca de successiōū creatione, c. 6. num. 51. Namquē pro his respondere tenetur, secundum Matienzū & Paz vbi supra num. 14. dicens, tunc quādo ad pinguiorem fortunam peruenerit, debitorem non liberari à naturali & ciuili obligatione, ope exceptionis.

23 At verō illud dubiū est inter nostros iuris interpretes, an si ex ignominiosis actibus, iuxta loci consuetudinē, vel ex ignominiosa, aliqua forma ab statutis sancita, cæssio facta fuerit, cædens teneatur soluere debitum, nec nē; si ad pinguiorem fortunā deuenierit, prout optimē post Couarru. d. lib. 2. variarum, c. 1. nu. 6. explicarunt Menoch. d. lib. 2. de arbitrariis, casu 183. num. 22. & 23. Matienzo in d. l. 4. glof. 2. nu. 12. In qua debitatione recepta fuit ab ipsis Guidonis Papæ sententia relata in quæst. Delphinatus 343. licet postmodum ab ea recedat Couarru. in d. c. 1. n. 6. in fine, videlicet, cædentem bonis, etiam ex ignominiosis actibus non teneri soluere debitum, quamuis pinguiorem factus fuerit fortunam; fundatur quō ex ratione glossæ singularis in cap. si cut dignum, §. eos insuper, de homicidio; nempe, eum satis ex ignominia sua punitum esse. Quam quidē sequuntur communiter Doctores ibi, maximē Felinus, & cōmendat Romanus singulari 24. cui similis est in regu. peccatum, de regulis iuris, in 6. quibus

De cessione bonorum creditoris, &c. 157

quibus probatur, quod punitus poena corporali in defectum pecuniar, etiam si postea bona quæsierit, non teneat poenam pecuniariam soluere, ut tenent plures autores relati a Matienzo ubi proximè, pro quo adducit optimum text. in l. sed si vnus, §. sed si ante, ff. de iniuriis, cuius meminit Baldus in lege fin. ff. de iniur. vocando. Cuius ratio est, quia poena pecuniaria in corporealem mutatur, ut ibidem probat Covarr. d. nu. 6. & prædicta opinio nem Guidonis, eo non citato sequutum fuisse dicit Matienzo, Gregoriū Lopez in d. l. 3. in glossa, verb. *Tan grā guidonis*, tit. 15. Part. 5. etiam sibi etiam placere testatur in dicta l. 4. glof. 2. numero 12. in fine, ex eo quod pudor habetur pro poena, glossa in c. si quis, 2. q. 8. text. iuncta glossa, verb. Non inuerecondè agere, ff. de damno infecto, Paris à Puteo de syndicato, versic. 69. incipit. Contumacia, nu. 1. & 2. Hæc igitur poena à lege, consuetudine, vel statuto imposita, quæ loco pecuniar debita subrogatur, liberat ergo debitorem, argum. glossæ in dicto cap. sicut dignum; & hæc in specie cessionis bonorum, hoc asserit Paris à Puteo in dicto tract. de syndicato, versic. 13. incipit. Quia plures, nu. 9. ubi probat, cessionem ignominiosam esse poenam corporalem iuxta quam veram resolutionem non ob stare doctrinam Covarr. in d. c. 1. num. 6. quæ mouetur ad tenendam contrariā sententiam contra Guidonem Papam, inquit Menochius ubi supra dicto casu 183. numero 23. ait igitur Covarruias: Ex eo veram non esse opinionem Guidonis à Doctoribus supra citatis communiter receptam, quia non videtur debitum mutari in illam cessionem, cum per eam nec civilis, nec naturalis obligatio tollatur, sed sola paratur exceptio; nam respondet, eam rationem procedere posse, si cessio

nuda, atque iuxta cōmunis iuris dispositionem, & formam esset, at cum ignominiosè sit, illa est poena, quæ solutionis loco subrogatur, ex l. vitima, ff. de iniur. vocando. In cuius confirmationem benefaciunt, quæ ex Matienzo supra retulimus, etsi Paz ubi supra dicto cap. 5. n. 14. oppositā sententiam teneat.

24. Quartò obseruandum erit, iure nostro regio circa cessionem bonorum à debitoribus faciendam longè aliter statutum esse, quam veteris iuris dispositione obseruabatur, ut notant Parlador. in d. c. fin. 5. par. §. 7. numero 4. Matienzo in d. l. 4. tit. 16. libro 4. Recopilationis, glossa 2. nu. 13. Doctor Paz in praxi, 4. p. tom. 1. c. 5. n. 20. cum sequentibus ex lege 17. & 17. tit. 20. & ex l. 2. tit. 8. lib. 3. fori, cui cōsonat l. 4. tit. 16. lib. 5. Recop. quibus erat constitutum, debitorem carentem bonis, vnde creditoribus satisfaceret, tradendum fore eis ad seruicium, donec debitum ex seruicio, seu operis iudicis arbitrio moderandis, & taxandis, integrè satisficeret.

Sed tamen nouiori iure Regni nouiter sancitum est, debitorem ad petitionem creditorum in carcerem missum ibi detineri, donec bonis cesserit, & catenæ (ut aiunt) renunciauerit: quo facto, creditori anteriori & antiquiori tradebatur, in eius seruitiū, com torquiferræ, quem portare debet in collo, donec operarum assimatione se liberet à debito, quæ loco solutionis reputatur, ut habetur in lege 5. & 6. titulo 16. lib. 4. nouæ Compilationis, & optimè explicarunt Covarruias dicto lib. 2. variarum, c. 1. numero 5. Caspar à Baeca in suo laissimò tractatu de inope debite, cap. 1. numero 56. Matienzo in dicta lege 4. glossa 2. numero 13. & in dicta lege 6. in glossa 3. numero 1. cum sequentibus, & in eadem lege 6. Azbedo

V s num. 1.

Cap. octauum;

num. 1. cum alijs, Paz in dicto c. 5. numero 20. & 21. dicentes, quod si per spacium sex mensium debitor incarceratione maneat, eo ipso censetur exsionem bonorum fecisse, ac ideo tradendus est creditoribus, cum torque ferreo ad seruendum, vt in l. 7. eodē tit. 16. lib. 5. Recopil. & cum hac qualitate liberatur à carcere; & deinde, si ad pinguiorem deuenierit, fortunam non cōuenitur, nisi in quātū facere possit, vt ex Couarru. Roderico Xarez, Auendaño, Antonio Gomezio in l. 79. Tauri, notauit Matienzo in d. l. 4. glos. 2. n. 14. & nos superius animaduertimus Quod vsque verū esse notat Bouidilla in sua Politica lib. 3. c. 15. num. 76. vt existimet, correctores transactis dictis sex mensibus, debere cōpellere debitores pauperes, qui propter debita in vinculis detinentur, & santhomines viles ad prædictam exsionem faciendā & renūciationem cathenz, iuxta Regiarum legum dispositionem; sed tamen in hoc vniuscuiusque loci consuetudinem seruandam fore, tradidit Couarruias vbi suprà d. c. 1. n. 5. in fine. Cuius sententiam approbat & sequitur Paz in d. c. 5. n. 23. & recte perpendit Azebedo in l. 6. tit. 16. lib. 5. Recopilationis, n. 3. & 4.

25 Cæterum, nimis rigida hæc supra dictæ Regiz decisiones apparent, & valde in debitorum bona cadentium seuitæ videtur, si iure cōmuni attēto, Imperatorum & aliorum cōstitutiones intueamur, quibus erat prouisum hominē liberum tradi non posse creditoribus in seruitiū, aut pignus, etiā si bona ei desint, ex quibus creditoribus satisfaciatur vt in l. ob zis alienum, & in Authentico, imò, C. de actionibus & obligationibus, & in Authentico, vt nulli iudicū, §. quia verò, colat. 2. & in l. 2. C. quæ res pignori obligari possunt, & in cap. 2. de pignori-

bus, & in lege 3. titu. 5. Partita 5.

Quare, huic obiectioni ita satisfaciendum erit cum doctrina Mariæzi in d. l. 4. tit. 16. lib. 5. Recop. in glos. 2. numero 14. quæ refert & sequitur Azebedo ibidē in glos. verb. *Al cuello vna argolla de hierro*, n. 2. videlicet, quod quouis verū sit, liberū hominē non posse pignoriari, nec in priuato carcere detineri perpetuò, vt in l. 2. C. de patribus, qui filios distraxerūt, & in d. l. ob zis, cum Authentica ibi posita, C. de actionibus & obligatio. in supra citatis legibus nostri Rgni, tam fori, quàm nouæ Cōpilationis, ius quodam seruitij & operarū constituitur, nō verò seruitutis, sius aliquod inducitur; quoniā seruus nō efficitur debitor, qui bonis exsistit, sed traditur creditori, vt seruiat, vt in casu simili notat glos. in l. liber captus, C. de captiuis, & glos. vlt. in l. 1. C. qui bonis cadere possunt. Est q; debitor in hac specie apud creditore, veluti in obsequio, quippe, cui libertas non aufertur, sed volūtas cōprimitur, vt notat Ioan. de Platea in l. nemo carcerē, n. 23. C. de exactoribus tributorū lib. 10. explicat Ojdrald. consil. 34. sic etiā (Marien. & Azebedo vbi proximē) inquit, intelligendam esse glosā, verb. Nō accipere, in l. fideicomissa, §. si rē, ff. de legatis 3. dicētem, debitor ē seruus esse creditoris; nō est enim seruus seruitute civili, sed quodāmodo seruus, quia seruit, cogiturque operas facere, ex quarū pretio creditoribus satisfaciatur, operas vero solitas, nō insolitas, argum. l. locū, §. finge, ff. de vsu fructu. Ad exemplum monachi religionē ingressi, qui debita ante ingressum cōtracta vt soluat, laborare scribēdo, vel alias honestas operas intra monasteriū facere cōpellunt, vt inquit Panormit. in c. cum l. & A. n. 27. de re iudicata, & notatur in l. pro hærede, §. si quid, ff. de acquiritā hæreditate, & probat Auendañ. d. ref-

De cessione bonorum creditoris, &c. 158

d. responso 8. n. 7. Roderic. Xuares in d. l. 2. tit. 8. n. 19. Olanus in concordia iuris, litera. D. n. 18. & 19. quos sequitur Mauenzo in dicta lege 4. glossa 2. numero 15. Azebedo in dicta lege 6. titu. 16. num. 3. lib. 5. Recopilationis.

26 Sed cum cæssio hæc bonorū fiat à debitore habente vxorē, vel filios, & vxor vel eius filij, ea mortua, pro dote & bonis maternis, se cæssioni mariti, vel patris, vt creditores se opponant, nō vtique pragmaticarū Regiarū rigorem seruadum fore, quinimō, eo casu marito relaxandū esse, & vxore ipsa, aut ipsius filiis sine torquē ferro tradendum etiam esse, & præferri debere omnibus aliis mariti creditoribus, docent latē & eleganter, præter Auendañ. d. responso 8. n. 8. & 9. Anton. Gomezium in d. 2. tom. variarū, c. 11. num. 53. Baeçam c. 3. per totum, in d. tract. de inope debitore, Ioānes Gutier. de iuramento cōfirmatorio, i. p. c. 18. n. 7. Matiezo in d. l. 6. Recop. gloss. 3. num. finali, Paz in praxi d. 4. p. tom. 1. c. 8. num. 4. Parlador. d. lib. 2. rerum quotidianarum, 5. p. § 7. n. 5. Azebedo in d. l. 6. tit. 16. n. 5. contra Auilefium in capitib. prætorum, c. 18. glossa, verb. *Qual conenga* 4. nu. 7. quē sequitur Didacus Perez in l. 5. titu. 13. lib. 5. Ordinamenti in glossa. verb. *Cessio de bienes*, quod ita seruari oportere, omnes affirmant, in honorē matrimonij, & maritale reuerentiam, argu. l. 2. ff. de rerum amotarum; iniquū enim esset, vxorem dote sibi debita fraudari, & creditores posteriores ei in operibus à debitore præstatis præferri: & tunc potissimum, cum certū sit maritum non habere beneficium ne conueniatur ultra quam facere possit deducto, negeat, cum dos constante matrimonio, propter viri inopiam repeti possit, secundum glossam & Doctores in l. vbi adhuc, C. de iu-

re dotium. & Bartolum in l. maritū, ff. soluto matrimonio, quem ceteri sequuntur, & in principio huius cap. superius notauimus.

27 Vtrum autem cæssionis hoc beneficium renunciari valeat, & debitorem posse in ipso contractu cum creditore pacisci, quod cæssionis bonorum auxilio non vtetur, cōtrouersum est inter nostros iuris Doctores, vt exactissimē, & eruditē tractarunt, plures referentes Couarru. d. lib. 2. variarū, c. 1. n. 7. Baeça in d. c. 1. nu. 41. & 42. de inope debitore, Ioan. Gutierrez de iuramento cōfirmatorio, i. p. c. 4. numero 1. cum sequentibus, eleganter Matienzo in lege 7. tit. 16. lib. 5. Recopilationis, numero 5. cum aliis pluribus, Mēchaca de successiōnū creatione, §. 22. numero 79. & plures alij, quos nouissimē congesit Zaballus practicarum quæstionum cōmunes contra communes, quæstione 701. per totam. In qua quæstione & cōtrouerfia communis Doctorum resolutio est, renunciari à debitore hoc cæssionis beneficio nō posse: imō, ea non obstante, poterit debitor in vinculis oppressus, & ad inopiam vergēs illo infelicitissimō iuris remedio vti, sicuti tradiderunt præter Matienzum vbi supra, Menochius lib. 2. de arbitriis iudicū, centuria 2. casu 183. numero 18. ex doctrina Couarru. vbi supra dicto cap. 1. numero 7. Paz in praxi dicta 4. par. tom. 1. cap. 5. nu. 15. Zaballus d. quæst. 701. n. 1. versic. Sed his non obstantibus; huius cōmunis opinionis assignans rationem, ex Mēchaca in loco superius citato, scilicet, quia illud pactum, quo renunciatur beneficio cæssionis bonorum, iniquum est, & asperitatem & duriçie inducit ex parte creditoris volētis, vt debitor semper absque iuris remedio maneat perpetuō carcere astrictus, quod iura abhorret, quia non poterit

V 6 debitor

Cap. octauum,

debitor se obligare ad carcerē perpetuam esset, namque genus quoddā seruitutis, ad quam liber homo se nequit alstringere, l. 2. ff. de libero homine exhibendo, l. Titius, §. Titio, ff. de conditionibus & demonstrationibus; & ita docuit eleganter Martiēz in dicta l. 7. glossa 2. tit. 16. lib. 5. Recopilationis, no. 5. ibidem nu. 6. quid in hoc iure Regio seruari oporteat tradēs.

28 Superiorem verō resolutionem, & cōmanem opinionem limitandam esse existimat Ioan. Gutierrez vbi supra in d. l. p. de iuramento cōfirmatorio, c. 18. n. 4. quādo in hac renunciatione iuris cēdēdi bonis, iuramentum interuenit; nam tūc absque dubio seruandum erit, nec poterit debitor, qui cum iuramento tenēciauit, bonis cēdere; et si cēdat, eo non obstante, audiri non debet, & incarcerandus est donec soluat, vel satisfaciāt creditoribus; & veriorē hanc opinionem esse dicit, & cōprobat contra Menchacā vbi supra §. 22. n. 80. & §. 29. num. 17. Et eius opinionem sequūtur prāter Baecā in d. c. l. n. 42. Paz vbi supra d. c. 5. num. 15. & Zaballos in dicta l. q. 701. num. 7. quam & ipse cōfirmat ex decisione legis Regiæ §. tit. 19. lib. 9. Recopil. vbi prācipitur, quōd conductōres reddituum regalium, nec eorum fideiussores possint cēdere bonis, & iurent se minimē faciāturos hāc cāssionem, nec petiuros relaxationem iuramenti; quod si fecerint, non valeat, & capti in carcere detineantur vsque ad reālē solutionē, prout notauit etiam Paz vbi supra dicta 4. p. c. §. n. 4.

Quintō obseruandū erit, hoc cāssionis bonorum beneficium non gaudere debitorū fideiussores, cum personale sit, nec huiusmodi cāssione facta ab ipsis debitoribus liberari, sed id solidum teneri, ex singulari decisio. tex. in l. h. res a debitore, §. quōd

si stipulator, in fine, ff. de fideiussoribus, docet Anto. Gomezius d. 2. tom. variarum, c. 1. n. 52. & ibi tradunt Bartolus, & alij, & ita tenent Baeca in dicto tract. de inope debitorē, c. 5. n. 39. & 40. Paz vbi supra d. c. 15. n. 16. Azbedo in l. 4. & §. tit. 16. lib. 5. Recopil. n. 10. nouiter Zaballos in d. q. 701. numero 11. & 12. quod vtique cōprobat lex Regia §. tit. fin. Partita 5.

30 Quāzri tamen illud oportet in hoc articulo, an fieri possit hāc bonorum cāssio in debito descēdente ex delicto; & utrū debitor eo casu vti possit cāssionis beneficio. In qua quāstione diuersæ fuerunt sententiæ & opinionēs, vt optimē referūt Couarru. in dicto lib. 2. variarum resolutio. c. 1. n. 8. Didacus Perez in l. 3. tit. 1 lib. 3. Ordinam. gloss. 2. versū. Quāro virum debitor, fo. 472. diffule Baeca in d. tract. de inope debitorē, c. 11. per totū, Martienzo in l. 9. tit. 16. lib. 5. Recopilationis, gloss. 3. n. 2. cum sequentibus, Motaluos in l. 3. tit. 5. lib. 4. fori, in glossa magna, Doctor Paz in praxi d. 4. p. tom. 1. c. 5. n. 17. & 18. Azbedo in d. lege 9. tit. 16. lib. 5. Recopilationis, numero 1.

Quidam enim tenuerūt, debitorē ex delicto, & in pēnis pecuniarum condemnatum non liberari cēdendo bonis, quasi in debito descēdenti ex delicto locus non sit dictæ cāssioni bonorum, quinimō si soluendo non sit debitor, nec habeat in bonis, luere debere in corpore, iuxta l. in fin. ff. de pēnis, & in l. fin. ff. de in ius voc. 5do, cum aliis. Cuius opinionis fuesūt Antonius Gomezius dicto 2. tom. variarum, c. n. n. 52. versū. Item adde, Iulius Clarus lib. 5. receptarum sententiarum, §. fin. quāstione 95. numero 5. Didacus Perez in dicta lege 3. titu. 1. lib. 3. Ordinamenti, dicta gloss. 2. versū. Itē quāro; & plures alij auctores, quos allegat Martiē. vbi supra in d. l. 9. gloss. 3.

De cessione bonorum creditoris, &c. 159

glos. 3. num. 2. Alij verò in contraria sunt sententia & opinione, vt fuerūt Couarru. Matiezo, Baçca, & alij auctores supra citati, & Greg. Lopez in l. 4. tit. 15. Parti. 5. in glos. verb. *Mal metiesse*.

Quare in hac quæstione, cum verè resolutione esse arbitror, quā ex Couarru. ind. c. 1. nu. 8. colligit de dissimulatus Marienzus in d. l. 9. glos. 3. n. 3. & sequitur ibidem Azabedo in l. 1. & Doctor Paz in d. c. 5. nu. 27. & 18. & notissimè Zaballós vbi supra d. q. 701. numero 5. & 6. videlicet, cessionem bonorum admittendam non esse in debito descendente ex delicto; quo casu, debitore existente, non soluendo pecuniariam poenam, certum est in corporale mutari debere, iuxta fundamētā prioris opinionis, quæ latè exornarunt plures auctores relati à Matiezo in d. l. 9. glos. 3. in princ. quod etenim, iure communi aucto, verissimum esse, omnes affirmarunt.

Verūtamen hodie iure nostro Regni, de quo in d. l. 9. tit. 16. lib. 5. Recop. longè aliter dicendū videbatur, cum in ea stabilitum sit, debitores ex delicto, & ad poenam pecuniariam condemnatos admittere debere fore, ad cessionem bonorum, si pecuniariam condemnationem soluere nequeant.

Quapropter, Couarru. vbi supra d. c. 1. n. 8. ad finem, intelligens dictam legē Regiam non esse correctoriam iuris communis, sic rem hanc cōponendam esse putat, vt iure communi inspecto, poena pecuniaria, quæ priuato aliquo applicabatur, non solum interesse priuati, sed & vindictæ continere publica videbatur, l. vlt. ff. de in ius vocando, l. si quis id, ff. de iurisdictione omnium iudicum, l. vltima, C. de sepulchro violato; ideo mirum non erit, si pro ea parte, qua poena pecuniaria appositā sit in vim meretricionis, in ea non habet locū cæs-

sio bonorum, cum ob inopiam rei incorporalem poenam conuertatur; at verò poena, quæ hodie imponitur ob interesse & damnum, parti illatū applicatur, nec loco vindictæ publicæ infligitur; quæ propter, cæsisio admittitur, vt in d. l. 9. Recopila. quæ in hoc limitat communem opinionem, vt voluit Ioan. Andreas, & Panormitanus in dicto c. Odoardus, de solutio. Boetius decis. 349. n. 8. Didacus Perez in d. l. 3. tit. 1. lib. 3. Ordinamenti in dicta glos. 2. quod ita refert Marienzo in d. l. 9. glos. 3. nu. 3. dicens ex doctrina eiusdē Couarr. d. c. 1. n. 8. solere Regios prætores criminalium, non obstante d. l. Regia 9. nouæ Compilat. delinquentem inopem pecuniaria poena damnatum, in satisfactionem priuati læsionis ad cessionem bonorum nō admittere, sed in publicas triremes edānare, vt triremis munere & onere fungatur, donec ex mercede publicæ pecuniæ sarcinæ priuatus, quod hodie in fure locum habere non potest, cum iudices præcise teneantur loco septupli, vel centum flagellorū in triremis damnare, vel per sex, vel decē annos, iuxta decisionem legis 9. tit. 11. De las ladrones, lib. 8. Recopilationis.

Alit vt verò distil. 9. procedere, & intelligendā fore, existimat Zaballós in d. q. 701. n. 6. cum Greg. Lopez in d. l. 4. tit. 15. Parti. 5. glos. penult. & Motaluo in d. l. 3. tit. 5. lib. 4. fori in glossa, verb. *Todo home*, in medio, & cū elegi doctrina Matiezi ibidē, glos. 3. in fine, quæ sequuntur Azabibi n. 2. & Paz in praxi d. 4. p. c. 5. n. 18. vt nō procedat, nec loquatur in poena fisco, vel parti applicata, sed de interesse probati, scilicet, de restitutione quantitatis forarum, vt clarè denotant verba illa dictæ legis, ibi: *Si no tuuieren bienes con que pagar a las partes sus intereses*; non enim dicit, si bona non habuerint ad soluendas poenas, sed ad soluendum interesse.

Quare

Quare mirum non erit, si in ea specie loci sit casus, non bonorum, vt ex seruitio fuit domino rei furatze satisfiat de eo, quod sibi debetur ex delicto procedens, & sic per dictam legem 9. non esse correctum ius commune, tenet Olanus in concordia iuris, litera. D. num. 18. existimās etiam dictam legem Regiam 9. procedere in quolibet delicto, pro quo pecuniaria poena parti pro interesse applicatur, cum militet eadem ratio & dispositio Regie legis. Et hanc sententiam cum Baeca vbi supra, & Didaco Perez in loco supra citato, tenet Azebedo ibidem num. 3. contra Villalobos volentis id tantum in furto procedere, fateretur tamen Azebedo, bene verum esse, quod si graue esset crimen, posset in publicas triremes condemnation fieri, vt triremis onere fungatur, donec ex publica pecunia damnū & interesse priuatū persoluatur, iuxta supra traditā doctrinā Couarru. & Matienzi vbi proximē.

Huic ergo veræ doctrinæ & resolutioni adicioq; ego, quod non male aduertendum esse putauit Paz vbi supra d. c. 5. n. 19. ex singulari doctrina Couarru. lib. 2. variarū resolutionū, c. 9. n. 4. versic. Ostañdū, scilicet, quod quāuis verum sit in poenis pecuniariis, quæ applicantur parti in publicā vindictā, & in vim meræ ultionis, nō sit locus cessionis bonorum, sed qui non habet in bonis, luere debeat in corpore, vt ex l. 1. §. ult. ff. de poenis, & ex aliis iuxta cōmunem opinionē superius docuimus. Cæterum cōmutatio hæc poenæ pecuniariæ in corporalem, licet in plebeis locum habere possit in nobilibus & aliis, quorū dignitati deservendū est, admittenda nō erit, vt ex aliorum sententia comprobatur Couarru. ibidem d. n. 4. in fine.

33 Sexto & vltimo obseruandū esse propono, quod licet cessionis bonorū

beneficiū inter laicos obseruari solent inter Clericos tamē nunquā admitti, sed beneficiū cōstitutionis, ex c. Odoardus, de solutionibus, obseruatur, quo cōstitutū est Clericū pro debito civili in carcerē detrudi nō posse, nequē ibi detineri, aut excommunicari debere, sed cautionē solummodō iuratoriā de soluendo ære alieno, cum ad pinguiorē peruenerit fortunā, ab eo exigendā fore; cui cōstitutioni cōsonat Regia l. 23. tit. 6. Parti. 1. in illis verbis: *Porque segun derecho de Santa Iglesia, por deuda que deua vn Clerigo a otro, no le pueden prender; quam sententiā post Pa normitanum, Imolam, Anchoranū, & alios ibi cōmunē dicit Couar. alios referēs in d. lib. 2. variarū, c. 1. n. 9. latē Baeca in d. tract. de inope debitorē, c. 17. n. 1. & sequētibz, Ioan. Gutier. in d. l. p. de iuramento cōfirmatorio, c. 17. n. 4. & 6. quos sequitur Doctor Paz in praxi, 3. p. tom. 2. c. vnico, n. 4. dicēs, ex eorū sententia hanc esse vtiorem & frequentiorē cōtra glossam 2. & 5. in d. c. Odoardus, & aliorū iuris autores, qui eam sequuntur, & approbāt; & eandem opinionē belissimē ampliauit & exornauit nouiter Segura de Aualos in suo directorio iudicū ecclesiasticorum, 2. p. c. 13. ex num. 17.*

Pro qua vera opinione facit, quod Clericus conueniri non debet, vltra quā facere potest, deductis necessariis alimentis, & habita ratione, ne egeat, secūdm glossam cōmuniter approbatā in l. miles, ff. de re iudicata, verb. Pacere potest, prout docet Grego. Lopez in d. l. 23. Partur in glossa, verb. Vn Clerigo a otro, & Menoch. de arbitrariis iudiciū lib. 2. centur. 2. casu 183. num. 29. Ac ideo Clericum incarcerari non posse, nec in carcerem detineri (si de paupertate cōstitit), cum & privilegiū illud habeat, ne conueniantur, vltra quam facere possunt

De cessione bonorum creditoris, &c. 160

possunt, & facultates suppetunt, teneant Padilla in l. i. c. de iuris & facti ignorantia, Didacus Perez in l. i. tit. 1. lib. 1. Ordinamenti, glossa 1. ver. fi. Ex quibus aliud emanat privilegium; & plures alij, quos refert Paz vbi supra d. c. vnico, num. 4. in fine, & præter ab eo allegatos tenent nominatim Gomez de Leon in centuria informationum, cap. 17. num. 4. Azobedo in l. 5. tit. 1. lib. 2. nouæ Recopilationis, num. 7. Zaballós practicarum questionum communes contra communes quest. 701. nu. 9. optimè Ioannes Gutierrez vbi supra d. c. 17. n. 7.

Vnde, circa beneficium dist. cap. Odoardos, illud præxi communi stylo receptum est, vti Clerici inopia laborantes, pro contractis debitis incarcerationentur, aut excommunicentur à iudicibus ecclesiasticis. & allegauerint super dicto privilegio dicti c. Odoardus, statim facta summaria informatione paupertatis & carcere dimittuntur, aut ab excommunicatione absoluntur, præstata cautione illi iuratoria, vt superius notauimus: gaudent ergo militari illo ecclesiæ privilegio, ne conueniantur vitæ quam facere possunt, iuxta glossam istā, communiter approbatā in d. l. miles, ff. de re iudicata, vt rectè resoluit Ioan. Gutierrez vbi supra d. c. 17. n. 7. per totum, & plures supra nobis allegati auctores; nec prædictum privilegiū sublatum esse per sacrosanctū Concilium Tridentinū, sess. 25. de reformatione, c. 3. vbi omnihus iudicibus ecclesiasticis cuiuscunque dignitatis existant, precipitur, quòd quòdo ex causis realis, vel personalis in actibus iudicialibus per eosdem iudices fieri contingat, abstinere se tam in procedendo, quàm in defendiendo à censuris ecclesiasticis, &c. Existimamus Ioan. Gutierrez vbi supra d. c. 17. n. 9. Paz in d. c. vnico, 4. p. tom. 2. nu. 5. in fine, nouiter Zaballós

in d. q. 701. n. 10. Nāque illud decretū Concilij, intelligit procedere, quòdo Clericus de iure capit. & in carcerem conjici potest, quòd fit in pluribus casibus extra dicta, vt notat Ioannes Gutierrez vbi proxime in d. n. 9. & 17. cum aliis. Quare nouissimè Segura de Aualos in dicto suo directorio ecclesiastici fori, 2. p. c. 13. n. 17. & 20. & 21. extra hos casus, in quibus incarcerationi, aut excommunicationi Clerici poterunt, videlicet, si de fuga Clerici debitoris timetur, vel quòd bona occultare & asportare velit, aliudvolum committere suspicetur ad defraudandum suos creditores, vel quòdo pecuniā debita procedit ex dicto, vel quòd, veluti si cōtrahat depositū, & alios huiusmodi, quos Covarrua, Gutierrez, & Baegz in locis superius citatis referunt, putant Clericos capi, aut excommunicari nō posse, sed superioris beneficio & privilegio capiti. Odoardus, potiri debere; quinimò, & in supra dictis casibus, & similibus dicit ipse Segura de Aualos hiddem; quòd si pignora liberè capi & extrahi possint secundum de hinc quāritatem, & si de iussu de sūdo iuri, hoc est, iuxta de la hui, præstari possint ab ipsis Clericis à censuris, & capiti abstinendū esse. Cuius sententiam sequitur Zaballós vbi supra d. q. 701. num. 9. ex doctrina Gomez de Leon in dicta centuria informationum iuris, cap. 14. & id in præfati recipi debere dicit Azobedo in dicta lege 1. titulo 21. lib. 2. Recopilationis, num. 7.

Hæc cum ita recipiuntur in Clericis inopia & egestate laborantibus & bonis caretibus, alia namque forma & praxis seruari in Clericis habentibus præhendam, aut beneficium, & non alia bonæ, si debitis, oppressos à suis creditoribus conueniatur, testatur Auzretius in additionibus ad Capellam Tolosaram, q. 245. quem

Cap. octauum,

quem sequitur Menochius d. l. 2. de arbitriis, casu 183. n. vlt. & optime notat Gutierrez in d. c. 17. de iuramento confirmatorio, nu. 17. cum sequentibus, nempe ut eo casu iudex non excommunicet Clericum, nec in carcerem eum detruendiubeat, sed sequestrationem fructuum tituli, vel beneficii pro solutione xris alieni facere precipiat adiudicando redditus illius beneficii creditoribus suis pro ratione quantitatis debiti, reseruata ipsi Clerico congrua portione ex eis, vnde se alere possit, secundum qualitatem personarum, & quantitatem fructuum, argumentum text. singularis in cap. peruenit, de fidei iussoribus, vbi notant Abb. & communiter Doctores. Dicta hanc sufficiant in hoc articulo, cum late praedicta cessionis materia bonorum prosequatur autores a nobis in principio huius articuli relati, apud quos alia praeter hanc hic scripta sunt, inuenire, & perlegere poteris.

35 Altero iuris remedio & beneficio Imperatoris Iustiniani constitutione, & iuris nostri Regni confirmatione, & dispositione debitoribus executis, & carceris molestia oppressis, aut ob xris alieni causam absentibus, & suis creditoribus soluere non valentibus succursum est, nepe debitoribus nolentibus in facillissimo cessionis bonorum auxilio, & remedio vti, ab ipsorum creditoribus ad soluendum quinquennij tempus, & dilatio concedatur, & assignetur, ut habetur in lege fin. C. qui bonis cadere possunt; & confirmatur in lege Regia 5. titu. 15. Parti. 5. & tradunt communiter Doctores in dicta l. fin. & notat doctus & elegans Gregorius Lopez in dicta lege 5. in glossa 1. cum sequentibus, & post eum Parladorus dicto lib. 2. rerum quotidianarum, cap. fin. 5. par. 8. 7. nu. 8. & 9. Doctor Paz in praxi dicta 4. par. tom. 1. c. 6.

per totum, & optime explicat Matthaeus de Afflictis in decisionibus Neapolitanis, decis. 288. & notauit etiam autor curiae Philippicae, 2. par. §. 24. per totum, & nouissime Villadiego in sua Politica & practica iudiciali, cap. 2. numero 165. cum aliis sequentibus.

36 Attamen, ut huiusmodi quinquennalis beneficii concessio locum habeat, eoque debitores gaudere possint aliqui requisiti in ea concurrere necesse erit, prout colligitur ex legibus supra adductis, & ex aliis inferius allegandis, & ex his, quae praeter ea, quae tradunt Doctores in dicta l. fin. C. qui bonis cadere possunt, notant Matthaeus de Afflictis in dicta decis. 288. num. 1. & 4. & eruditè Gregorius Lopez in dicta l. 5. titu. 15. Partit. 5. & Paz in dicto cap. 16. num. 1. cum sequentibus.

37 Primum ergo requisitum sit, quod ad praestandum temporis spacium, aut quinquennale dilationem concedendam debitoribus ad soluendum, necessarium fieri debere conuocationem & coadunationem omnium creditorum in vnum locum, & ibi conueniri, ut de re ipsa discutere possint, ut denotant verba dictae l. fin. in versic. Et si quidem, ibi: Vt omnibus in vnum coadunatis, & debitis eorum computatis, vbi notat Bald. in princ. ipsius legis, & probat d. l. 5. Partit. 5. ibi: *Les jute en vno, e les pidiense, que les diesse vn plazo señalado a que les pague;* quod de substantia actus est, & dixit ibi Grego. Lopez in gloss. verb. *En vno*. Vbi quid; exigitur a lege in his, quae sunt communia pluribus, & tangit eos ut singulos, vsque adeo, ut si aliqui eorum absentes fuissent, vocari debeant, & si non venerint, absque eis fieri poterit, iuxta notata in d. l. referiptum, ff. de pactis, & docet Grego. Lopez vbi supra in d. gloss. verb. *En vno*, in fine, quae sequitur Paz in d. c. 6. nu. 3.

Alte.

Alerum requisitum est, quod omnes creditores simul consentiant, aut solum maior pars eorum in dāda debitori prædicta dilatione, ut probat text. in l. & suum heredem, §. hodie, cum lege, maiorem, sequenti, & l. rescriptum, ff. de pactis; quæ eleganter explicat Matthæus de Afflictis d. decisione 288. & expressè in d. l. fin. qui bonis cadere possunt, & comprobat d. l. 15. tit. 15. Part. 5. in illis verbis: *Aquel plazo dene aver, que otorgare la mayor parte dellas, maguer los otros no solo quisiesen otorgar.* Et statim lex ipsa Regia declarat, quando dicatur maior pars creditorum sufficiens ad concedendas illas quinquennales inducias, seu præstandum illud temporis spacium debitori ad soluendum. Et ut clarius pateat, cum id etiam disponat Imperator Iustinianus in dicta l. fin. C. qui bonis cadere possunt, placet verba Regiæ legis subijcere, quæ sunt huiusmodi: *E aquellos dezimos que se dene entender que son mayor parte, que han mayor cantia en los debidos, e si fuisse desacuendo entre los unos queriendo otorgarle el plazo, e los otros, diciendo que gelo non otorgarian, mas que pagasse, o desamparasse los bienes, estonçes si fueren eguales en los debidos, e en quantidad de personas, dene valer lo que quieren aquellos que le otorgan el plazo, porque se semeja que se mueuen a fazerlo por piedad que han del: e si por auentura fuisse eguales en los debidos, e desiguales en las personas, aquellos que quisieren la parte de fueren mas personas, esso dene valer.*

Apparet igitur ex dictis legibus quādo verò debiti quantitas & qualitas, quando tamen personarum quantitas, & debiti qualitas prævalere debeat ad dandam illam temporis dilationem, & notat etiam Paz ubi supra in dicto cap. 6. in principio, rectè animaduertens ibidem numero 4. & 5. ex singulari doctrina Gregorij Lopez in dicta lege §. glossa 3. quod licet dicta lex ultima, C. qui bonis ca-

dere possunt, loquatur de dilatione quinquennij debitori præstanda; tamen supradicta lex Regia §. simpliciter loquitur de dilatione sine adiectione quinquennij, quasi velit maiorem dilationem, aut ampliorē terminum à creditoribus dari posse, ut colligitur ex illis verbis, ibi: *Que le dies seu un plazo señalado a que les pagasse.* & ibi: *Aquel plazo dene aver que otorgare la mayor parte.*

38 Ex qua vera doctrina & resolutione inferatur in hoc casu maiori parti creditorum standum esse, & minori quandoque præiudicare, iuxta dictam legem finalem, & dictam legem Partitæ, quod verum esse, & procedere (inquit doct. Matthæus de Afflictis in dicta decisione Neapolitana 288. numero 4.) in dilatione quinquennij à creditoribus concessa, ut tunc maiori parti stetur, iuxta supra allegata iura in dicta l. fin. & in dicta lege §. Partitæ. Verum tamen secusque esset in remissione debiti, ut putat, si creditores coadunarentur, & conuocarentur, ut partem debiti remitterent debitori; tunc etenim licet maior pars remitteret, & minor nollit remittere partem aliquam debiti; minor itaque pars eo in casu non tenebitur concurrere cum maiori parte, nec vtrique ei maior pars præiudicauit, sed per se poterit minor pars creditorum debitorem conuenire, quod esse de mente glossæ in dicta l. & suum heredem, §. hodie, ff. de pactis, & expressè sic tenere ibi Albericum, Baldum, Angelum, Salicetum, & Alexandrum, ibi dicit Afflictis ibidem dicto num. 4.

39 Illud verò merito dubitari potest, an debitor concessa sibi quinquennali dilatione per creditores, teneatur intra tempus dilationis præstare aliquam satisfactionem de soluendo.

In

Cap. octauum, De

In qua dubitatione fuerunt diuerse Doctorum opiniones. Quidam enim existimarunt, debitorem satisfacere teneri creditoribus de soluendo transacto dilationis tempore, siquidem ei quinquennale concesserint dilationem, ut commodius eis debiti solutio fieri valeat. Huius sententiz fuit Paulus de Castro in dicta lege fin. C. qui bonis cedere possunt, dicens, quod si satisfacere non possit, teneri, alias prestare cautionem iuratoris, cum stipulatione pœnali. Quâ opinionem sequuntur Masuerius in sua praxi, tit. de obligationibus & renunciationibus, in versic. Item debitor ad impediendam vilem bonorum suorum distractionem, & Boerius in decisione 296. nu. 1. cum duobus sequentibus; pro qua sua sententia adducit text. in l. vniuersa, C. de precibus Imperatori offerendis, vbi Imperatores ita rescripserunt vniuersa rescripta, quæ in debitorum causis super præstatis dilationibus promulgantur, non aliter valeant, nisi si deiussio idonea super debiti solutione præbeatur.

Secundò pro ea opinione facit textus in l. si constante, §. quoties, ff. soluto matrimonio, vbi marito soluto matrimonio, non aliter potest ei dari dilatio ad restituendam vxori dotem, quam fideiussorem præstet, quod transacto iuris tempore, aut dilatione de ea soluenda sibi concessa, restituet. Quam quidem cautionem præstare non compelleretur debitor (vt notarunt Masuerius vbi supra, quem refert & sequitur Boerius in dicta decisione 296. num. 1.), quando ipse ab Imperatore vel Rege Imperatore rescriptum, ut per annu dilationem haberet ad debiti solutionem, iuxta text. in l. quoties, C. de precibus Imperatori offerendis. Conceditur namque ibi ab Imperatoribus

moratoria illa dilatio, per quâ vsque ad illius anni spacium debiti solutio deferretur, eo enim in casu sufficere iurare, debitorem ipsum illud fecisse pro vrgenti necessitate sine fraude, & non erit opus alia probationem, nec audiri debent creditores oppositum probare volentes: quia in mora modici temporis non fit præiudiciu, argum. l. si debitori, ff. de iudiciis; & quod differtur non aufertur, d. l. quoties, & l. quisuis, ff. de arbitris; quod secus esse affirmat in prædicta quinquennali dilatione debitori à creditoribus data, iuxta supra dictam priorem opinionem.

40 Contrariâ tamen sententiâ, quoniam debitor cautionem aliquâ dare non teneri, neque fideiussor præstare de soluendo debita creditoribus adueniente quinquenni tempore & transactio dilationis spatio sibi concessa, tenuerunt Albericus in d. l. fin. cuius opinionem sequitur Alex. consil. 205. volu. 2. & Grego. Lopez in d. l. 5. Partitæ in glossa finali, dicentes, veriorē esse & tenendam, maximè cum in d. l. Regia 5. nulla à debitoribus exigatur satisfactio; & hanc Gregorij Lopezij sententiam amplectitur Paz in praxi in dicta 4. p. tom. 2. c. 6. n. 5.

41 Vnde licet supra dictâ vltimâ opinionem, ut veriorē praxi recipiendâ esse affirmandum sit, limitanda tamen erit quâdo debitor, qui petit dilationem sibi dari per quinquenni temporis spacium ad soluendum esset inditor, vel alicui negotiationi propositus, vulgò, *mercader, o tratante*; nam huic non alia dilatio ad soluendum à creditoribus ei dari poterit, quàm quinquenni tempus præstando; insuper satisfactio sufficiens de soluendo finito & elapso quinquennalis dilationis spatio, ut nouiter decreueram extat in lege 7. titu. 19. libro 5. nouæ Compilationis. quæ apud me est, in qua tertio addito ad nouam

Recopi-

Recopilacione sub eodē tit. & libro. In qua ergo lege iuncta lege 6. antecedenti sancitum est, hoc quinquennali beneficio non gaudere prædictos mercatores, vel negociatores, nec à creditoribus concedi posse, quando decoquant, & bona sua occultant, hoc est, quando se alzan, & pœnz in super alique aduersus tales ibi imponuntur, & alia plurima in hoc ibi sūt stabilita, vt perlegere poteris; quæ locū nō habere putabar Azebedo in dicta l. 6. in fine, in his mercatoribus, qui fortuna aduersa in inopiam pergenerant, & in egestate sunt constituti, sed in illis, qui bona sua occultarunt fraude aliqua, & malicia interueniente, vt priores quinquennali dilatione potui vtilēant; posteriores minimè concedi à creditoribus possit, sed aduersus eos pœnz statutz in dictis legibus Regiis imponantur.

42 Præterea aduertere oportet, quòd elapso termino dilationis præstite debitori ad soluendum non poterit, postmodum debitor ipse vti cessionis illo bono rum auxilio, iuxta singularem doctrinā glossæ finalis in d. l. vltima, C. qui bonis cedere possunt, receptæ communiter à Doctoribus, vt testatur Gregor. Lopez in d. l. s. Paritè in glossa, verb. *La mayor parte*, & Doctor Paz in praxi dicta 4. par. 1. tom. c. 6. n. 9. Ioann. Gutierrez 1. par. de iuramento confirmatorio, cap. 18. n. 2. & 3. Quinimò, elapsa & finita dilatione illa, in carcerem detrudendus erit debitor, quousque soluat, secundum doctrinam dictæ glossæ finalis ita communiter in hoc approbatur.

43 Data igitur prædicta dilatione debitori per creditores ad soluendum, iuxta formā supra traditā, quam Hispano sermone, & qualiter in eo casu fulminari processus debeat, rectè proponit Doctor Paz vbi supra d. 4. p.

tom. 1. cap. 9. per totū; & nouiter aliquos in hoc articulo libellandi modos rectè adducit Villadiego in sua Polytica & practica iudiciali, in fine, in forma libellandi, num. 100. secundum eundem ibi num. 3. iudex præcipit: *Que se notifique a todos los acredores la dicha espera, y los que la hazen dentro de tantos dias presenten ante el los derechos, recandos, y obligaciones, que contra el dicho preso, o ausente tienen; y que juren que las dichas deudas son denidas, y no pagadas, ni fingidas, ni simuladas, y que de todo ello se dà traslado a los demas acredores que no hazen la dicha espera, la qual se notifica por el escrivano a los acredores, que hazen la espera, y jurā ante el, que las dichas deudas les son denidas, y no pagadas, y que son ciertas y verdaderas, no fingidas, ni simuladas, y que la dicha espera ha sido hecha por compasión, por hazer buena obra al deudor. Y presentando los recandos y obligaciones que de las dichas deudas contra el dicho deudor tienen, y de todo ello se dà traslado a los demas acredores que no hazen la dicha espera, los quales alegan contradiziendo la dicha espera, y los contrarios, y juramentos de los que la hazen, y recibese la causa a prœua sumariamente, y haze se publicacion y conclusiō. Y dese sentenciā disjunctiua, iuxta tenorem & stylum à se rescriptum in dicto cap. 9. num. 4. & 5. apud quem etiam requirendum erit in dicta 4. par. tom. 1. ex cap. 7. vsque ad cap. nonum. Qualiter processus executiuus Hispano sermone fulminari oporteat, animaduersis & pensis, quæ nos latè & diffusè in vniuersis huius tractatus capitibus tradidimus, & scribimus. Quæ vtinam sint ad laudem omnipotentis Dei & gloriæ Virginis Mariæ, & ad vniuersæ christianæ Reipublicæ commodum, &c.*

FINIS.

CAPITA, QVAE IN HOC

Libro & tractatu executionum habentur.

Quorum primum quatuor includit articulos.

CAP. QVARTVM. CAPVT PRIMVM.

DE executione sententia, ac de his etiam, qua paratam habent executionem.

ARTICVLVS PRIMVS.

De sententia arbitri, & arbitratoris.

ARTICVLVS SECVNDVS.

De chyrographorum, ac priuatarum scripturarum recognitione, & de confessione in iudicio facta.

ARTICVLVS TERTIVS.

De iuramento litis decisorio, & de testamento legato, transactione, & de pluribus alijs referendis in hoc articulo, quoscumq; paratam executionem afferunt.

ARTICVLVS QVARTVS.

De instrumentorum & scripturarum publicarum executione.

CAP. SECVNDVM.

A quo indice executio expediri possit, & apud quem postulanda sit.

Capitula huius libri.

CAP. TERTIVM.

*Per quas personas executio peti debeat, & a quibus inten-
tari valeat.*

CAP. QVARTVM.

*Contra quas personas executio fieri possit, & procedere de-
beat.*

CAP. QVINTVM.

*Quo ordine, & quibus in rebus executio facienda sit, & qua
forma in ipsa via executiva servari oporteat.*

CAP. SEXTVM.

Quibus ex causis executio impediri possit.

CAP. SEPTIMVM.

*De expensis in executionis causa soluendis, & decima exe-
cutori prastanda.*

CAP. OCTAVVM ET VLTIMVM.

*De tertio oppositore, ac de castione bonorum debitoris, &
dilatione quinquennij ei concedenda.*

Index

CAP. SECVNDVM.

Ad pro indicie executio expediri possit, & ad quod dicitur

CAP.

X

INDEX ALPHABETICVS

corum omnium, quæ in hoc opere
continentur, copiosissime ea
complectens.

A

ACTIO personalis via ordi-
naria interitari potest ab eo,
cui præscriptum fuit ius
executionis per decemum, cap. 6.
num. 60.

Appellatio ut deserta dicatur, ad
hoc ut exequatur sententia, a
qua appellatum est, prius parti ci-
rari debet, & de eius desertione
à iudice cognoscat, cap. 1. nu-
mero 7.

Appellatio deserta dicitur, quan-
do appellans in se præsentan-
do intra terminum à iure co-
stitutum negligens fuerit, ibi
num. 8. & 9. Et de eius deserta-
tione, à iudice à quo pronun-
ciandum est, ibi num. 10. & 11.

Appellare à sola diffinitiva senten-
tia, vel ab interlocutoria gra-
uamen irreparabile continen-
te permissum est, ibi num. 13.

Arbitrorum nomen generale est,
comprehendens arbitros iuris,
& arbitratores, cap. 1. art. 1. ex
num. 1.

Arbitria ad instar iudiciorum re-
dacta sunt, & arbitri, seu arbi-
tratores pro bono pacis partiū
consensu eliguntur, ibi ex nu-
mero 6.

Arbitri sententia de iure civili exe-
cutionem non patitur, licet ei pa-
teatur metu pœnæ in com-
promisso appositæ, tunc tamē
Regio executioni mandatur,
ibi ex num. 14.

Arbitri iuris suas exequuntur sen-
tentiæ per ipsos, arbitratorum
autem sententiæ per ordina-
rium iudicem executioni mā-
dantur, ibi à num. 21.

Arbitri sententia proferri debet
intra terminum compromissi,
& super rebus, super quibus
factum est, ut exequi possit, ibi
num. 27.

Aktor forum rei sequi tenetur, &
ideo coram iudice rei facienda
est executio, etsi duos iudices
habeat, electio actori datur, c. 2.
ex num. 1.

Aktor volens convenire reum ex-
tra forum suum debet per iu-
dicis requisitionem id facere,
ut executio locum habeat, ibi
ex num. 4.

Accusatus de aliquo crimine, &
de eo absolutus, nō potest ite-
rum accusari, cap. 1. num. 18.

Aduocationis ministerium exer-
cetes, eo nobilitatis priuilegio
X 2 gaudent

Index alphabeticus.

- gaudent, vt in carcerem pro
are alieno detrudi aequant,
cap. 5. num. 52.
- A**ppellatio p[er] sententiam addi-
ctioni non sortitur effectum,
v[er]o desinat reus soluere quanti-
tatem, in qua cōdemnatus est,
cap. 6. num. 44.
- A**ppellatio à sententia additionis,
dummodò de eius grauamine
& iniustitia notorie constet,
executionem prædictæ senten-
tiæ impedit, cap. 6. num. 52.
- A**ppellatio legitima proposita à
tertio oppositore aduersus sen-
tentiam additionis illius exe-
cutionem impedire debet, c. 6.
num. 52.
- B**
- B**rachium secularè aduersus
inobedientes Ecclesia inuoca-
re potest, cap. 2. num. 12.
- B**rachium secularè debet Eccle-
sia inuocare, vt possit laicos in-
carcerare, & in prophanis se
inmisceri, ibi ex num. 17.
- B**rachium secularè à iudice eccle-
siastico delegato inuocari po-
test, ibi num. 22.
- B**ona, in quibus sit executio per
Alguacellum secundum for-
mam l. 19. tit. 21. lib. 4. Recopil.
deponenda sunt penes homi-
nem fide dignū eorum inuen-
uetario facto, nec penes tabel-
lionem, seu Alguacellum ma-
nere licet, cap. 5. num. 31.
- B**ona dotalia vxoris pro mariti
debitis capi neque ut, nec in eis
valet executio fieri, c. 5. n. 70.
- B**ona maioratus, aliavè similia a-
lienari prohibita pro debito ci-
uili capi nō possunt, in eorum
tamen fructibus rectè execu-
tio fieri permittitur viuente eo,
qui huiusmodi debitum con-
traxit, ibi num. 71.
- B**ona alienari prohibita maiora-
tus prohibito, capi nō possunt,
nisi debitū descēdat ab eo, qui
maioratū instituit, ibi nu. 74.
- B**ona debitorum pignore capta
in publica subastatione vendi
per præconia possunt, c. 5. n. 77.
- B**onorum subastatio in publico
facienda est, vt bona publica in
omnium conspectu vendan-
tur, ibi num. 78.
- B**ona debitoris pignoris capta, vt
vendi possint, tempus nouem
dierum in bonis mobilibus, vi-
ginti & septem in immobili-
bus desideratur, ibi num. 79.
- B**ona vedita per publicam subas-
tationem solutionem gabellæ
debent, cap. 6. num. 39.
- B**ona per publicā subastationem
vendita, & ipsi domino adiudi-
cata, aliquam gabellā non de-
bent, ibi num. 40.
- B**ona per publicā subastationem
vendita, creditori adjudicari so-
leat, si emptor idoneus non in-
ueniatur, cap. 6. num. 45.
- B**ona per publicā subastationem
vedita, alio non repperito emp-
tore

Index alphabeticus.

tore taxata cōpellitur recipere creditor ad sui debiti solutionem, ibi num. 46.

Ad hoc vt bona in publica subastatione vēdita pro debito taxata pręstetur, aliqua desideratur requisita, quę traduntur, ibi num. 47.

Bona taxata dari nō possunt in solutum ab eo, qui constituit cēsum propter fortem principalem; at verō propter redditus decurfos bona taxata in solutū reddantur, c. 6. ex num. 49.

Bona per publicā subastationem vendita, restituenda sunt à creditore, si per iudicem appellationis reuocata fuerit sentētia additionis lata per iudicem, à quo, cap. 6. num. 53.

Bona in publica subastatione vēdita à debitore eorum antiquo domino recuperari possūt intra tres dies à tempore venditionis, si mobilia sint, & intra nouē si sint immobilia, oblato tamen pretio pro eis ab emptore dato, ibi num. 14.

Bonorum cēssionis beneficiū cōpetēs incarcerationis debitoribus calamitosum & miserabile dixit Iustinianus Imperator, c. 8. num. 14.

Bonorum cēssio à ciuitatibus, Vniuersitatibus, & Collegiis facta, non ea ignominia & nota, sicut in personis fieri dicitur, cap. 3. num. 15.

Bonorum cēssio, vt locū habeat debet cōstare de vrgenti necesse

sitate debitoris, cap. 8. num. 17.

Bonorum cēssiones, quę turpitudinem continebāt, oculosque videntium infestabant, in vsu non sunt, cap. 8. num. 20.

Bona debitoris, qui cēssionē fecit creditoribus tradēda sunt vt vēdantur & in solutū dētur, ibi n. 21.

Cēssionē bonorū faciēs, iuratoriā cautionē pręstare tenetur de soluēdo creditoribus cū ad pinguiorē deuenierit fortunā, ibi n. 22.

Compromissum inter partes factum transactioni æquiparatur, cap. 1. art. 1. n. 10. Et compromissum factum inter duos vel quatuor, si differant, & æquales in numero maneāt, tertius eo casu nō minatur, ibidem num. 12. & 13.

Comparatio literarum in iudicio facta, semper lenam probationē inducunt, cap. 1. art. 1. num. 19.

Cōfessio in iudicio facta, licet cōfitei noceat, & paratā habeat executionē alteri tertio preiudiciū nō infert, ibi nu. 20. & 21.

Cōfessio in iudicio facta paratā executionē habet, quia vim habet sentētię, ita vt solus iudicis iussus desideretur, ibi ex num. 22.

Cōfessio clara esse debet; nam incerta nō parit executionē, ibi ex num. 23.

Cōfessio coram iudice cōpetēti faciēda est, vt executionē pateat & aliter nisi per requisitionē pro

Index alphabeticus.

- prius iudicis executioni non man-
 datur, ibidem ex num. 35. Co-
 ram tabellione autem vel nota-
 rio, non habente à iudice com-
 missione, facta confessione, exe-
 cutione non parit, num. 38.
- Confessio à defuncto facta in testa-
 mento de proprio debito para-
 tam executione aduersus hæ-
 redes non habet, sed plenam pro-
 bationem inducit, ibidem ex n. 47.
- Creditor in scriptura comprehen-
 sus, potest executionem intenta-
 re, & non aliter, qui nomina-
 tus non fuit, cap. 3. num. 3.
- Cessionarius veluti principalis
 creditorem executionis ius ha-
 bet, etiam si cessione fideiussori
 principalis debitoris facta sit,
 cap. 3. n. 32. cum sequentibus.
- Creditor iurare debet in petiti-
 one iudici facta quantitate à se
 petitam debitam, & non solu-
 tam fuisse, cap. 5. num. 14.
- Creditor in petitione protestari
 tenetur insolutum recipere em-
 ne id, quod à debitore solutum
 appareat, ne incurrat poenam le-
 gis, qua in duplo punitur ille
 creditor, qui plus quantitatis
 sibi debita petierit, ibi nu. 15.
- Clerici nobilium priuilegio potius
 ad hoc ut in carcerem detrudi
 non possint pro ciuilibus debi-
 tis, cap. 5. num. 58.
- Citandus est debitor peractis publi-
 cis subastationibus & praecon-
 niis ad ultimam bonorum ad-
 dictionem, cap. 5. num. 82.
- Citatio debitoris ad sententiam ad-
 ditionis, de necessitate requi-
 ritur, ut executio valida sit, &
 bonorum subastatorum vendi-
 tio, ibidem num. 83.
- Citari debet debitor, cui bona ca-
 pta fuerunt pro debito & suffi-
 cientia non sunt ad solutionem,
 sed in aliis de nouo fiat execu-
 tio, cap. 5. num. 85.
- Citatio debitoris ad sententiam
 additionis facienda est in pro-
 pria persona, ibi num. 86.
- Expeditur ab Autore tex. in l. sci-
 re oportet, §. qui autem, ff. de
 excusatione tutorum.
- Citatio, quae facienda est debitori
 ad sententiam additionis in pro-
 pria persona, ita intelligitur, ut
 si in domo, seu ciuitate inueni-
 re non potest, & de eo tabellio
 fidem faciat, tunc ad domum
 fieri citationem sufficiet, ut va-
 lida sit, ibidem num. 88.
- Citationem additionis facta, tene-
 tur debitor comparere intra tres
 dies opponendo suas exceptio-
 nes ad executionem impedi-
 dam, alioquin bona venduntur,
 & solutio creditori fit, c. 5. n. 91.
- Compensationis exceptio impedit
 executionem cuiuslibet instru-
 menti, aut rei paratam executio-
 nem, alias habentis, c. 6. nu. 8.
- Compensatio in nonnullis casibus
 in via executiua non admitti-
 tur ad hoc ut executionem im-
 pedire possit, ibidem num. 10.
- Consuetudo, quae in nostro Reg-
 no Castellae observatur, ut bo-
 na vendita in publica subasta-
 tione

Index alphabeticus. II

- rione recuperari possint à de-
 bitore intra tres dies, mobilia,
 intra nouē immobilia; in aliis
 Regnis & Requitis non ob-
 seruatur; atque ideo, in hoc eu-
 rylibet regionis Ilylus attendi
 debet, cap. 6. num. 54.
- Consuetudo provinciae, vel oppi-
 di attendenda est circa solutio-
 nē decimae, quae iudicibus, vel
 Alguacellis praestari solet pro-
 pter factā executionē, c. 7. n. 22.
- Consuetudo, quae viget in nōnul-
 lis oppidis, circa solutionē deci-
 mae, ratione executionis in tri-
 bunalibus consiliorū Regis ne-
 cessaria nō est, cum legis dispo-
 sitione sancitū sit deberi, ibidē.
- Consuetudo decemij desideratur
 ad hoc, vt intra id tēpus firmetur
 ad inducendā decimā exa-
 ctionem propter factam execu-
 tionem, ibi num. 23.
- Consuetudo, oppidi, vbi sita sūt bo-
 na rei, aut domiciliū, habet, at-
 tendi debet ad solutionē deci-
 mae, non tamen vbi conueni-
 tur, ibi num. 24.
- Creditoribus inter se pugnanti-
 bus circa bona vnius debitoris,
 prius considerandum est tē-
 pus celebrati contractus, quā-
 tempus destinatae solutionis,
 ad hoc vt potius ius habeat cre-
 ditor, cū quo primo loco con-
 tractus celebratus fuit, c. 8. n. 7.
 & 8.
- Cessione bonorum remedium à
 iure introductū est in fauorē il-
 lius, qui propter debitum in
 carcerem detrusus est, & eius
 facultates ad debiti satisfactio-
 nem non suppetunt, c. 8. n. 13.
- Cessionis bonorum beneficio po-
 tiuntur, non solum filis fami-
 lias, sed patres familias, cum in
 bonorum fauorem introductū
 fuerit, ibidem num. 14.
- Cessio bonorū à qualibet comu-
 nitate, veluti Ciuitate, Vniuer-
 sitate, aut Collegio fieri po-
 test, ibi num. 15.
- Cessio bonorū vt recte fiat, debet
 praecedere confessio partis, aut
 sententia condēnatoria, ibi n. 16.
- Cessio bonorū tunc admittitur,
 quādo debitor ad petitionē cre-
 ditoris in carcerē detrusus fuit
 inuitus, & nō voluntarius, ibi
 num. 17.
- Cessio bonorum ea forma cōce-
 ditur, si cōplectatur in memo-
 riali omnia bona, quae debitor
 habeat, ipsumque corā iudice
 praesentauerit, cap. 8. num. 18.
- Cessio bonorū per verborū ex-
 pressionem debitoris, aut per
 nunciū, vel epistolā fieri potest
 aliis antiquis formulis circa bo-
 norum cessionē reiectis, ibidē
 num. 19.
- Cessionis bonorum consuetudi-
 nes, aut statuta quod in oppro-
 briū & notā debitorū introdu-
 cta fuerant, vt Matieus tradit,
 hodie nō obseruatur, ibi n. 20.
- Cessione bonorum ignominiose
 facta, & in vituperiū debitoris
 ipsū liberat, postea à solutione
 debiti, quāuis ad pinguiozem
 fortunam

Index alphabeticus.

Fortunam deuenire, c. 8. n. 23.
Cassio bonorum diuerso modo
 à iure communi, ac iure regio
 fiebat, ibi num. 24.
Cassio bonorū de iure regio fit,
 tradendo debitore creditori an-
 tiquiori eum torquifere ad
 ipsū seruiendū quousque debi-
 tū satisfactum fuerit, ibi nu. 25.
Cassio bonorum beneficium
 renuntiare non potest à debi-
 toribus, cap. 8. num. 27.
Cassio bonorum remediū, cū
 iuramento renuntiare potest, atq;
 ita eo praestito de nō cādendo
 bonis nō liberatur à carcere de-
 bitor quousq; soluatur, c. 8. n. 28.
Cassio bonorum à debitore facta
 suis creditoribus nō potest, cū
 sit beneficiū personale, & ad
 alios nō extenditur, ibi nu. 29.
Cassio bonorum regulariter ad-
 mittitur, quoties debitum ex
 delicto prouenit, ibi num. 30.
Traditur quādam limitatio, si pec-
 na pecuniaria fisco applicanda
 deberetur; nam tunc, qui non
 habet in bonis, solet luere in
 corpore, ibi num. 31.
Cassio bonorū à nobilibus fieri
 permittitur, quāuis ex delicto
 debitū descendat, quo aliae pri-
 uatae personae in corpore lue-
 re debebant, quod non habe-
 bant in bonis, ex consideratio-
 ne Autoris, ibi num. 32.
Cassio bonorū remediū circa
 laicos tantū introductum est,
 nam clericis altero iuris suffra-
 gio succurrendum est, cū in

carcerem pro aere alieno de-
 erudi non possint, cap. 8. n. 33.
Clerici eueniri nō debent, nisi in
 quātum facere possunt, ibidē.
Clerici pro debitis alienis oppres-
 si, relaxandi sunt, allegantes cō-
 stitutionem capituli Odoar-
 dus; & de eorū egestate sum-
 marie conoscendū erit, ibi n. 34.
Cassio bonorū deneganda est de-
 bitoribus, quibus à creditorib-
 us quinquennalis dilatio cō-
 cessauerat, cap. 8. num. 42.
Deductiones ciuitatis, an pro
 debitis à se nomine ciuitatis
 contractis, exequi possūt, c. 4. n. 31.
Debitor suspectus de fuga ante
 diē solutionis detineri potest à
 creditore, vt fidei iussione pre-
 stet, cap. 5. num. 17.
Debitum, vbi diēs nō apponitur,
 de iure ciuili praesenti diē cōsi-
 detatur cādere, communi ta-
 men stylo & vsu intra decem
 diēs, cap. 5. num. 12.
Depositum factum eum scriptu-
 ra restituendum est, & pro eo
 fieri potest executio, c. 5. n. 23.
Debitor, cui bona capta sunt iure
 pignoris, propter executionē,
 tenetur fidei iussione prestare,
 quae de saneamento à iure no-
 stro regio appellatur, vt res
 pignorate in executione sibi
 restituantur, cap. 5. num. 33.
Debitor, cui facta fuit executio, &
 captus est donec soluat, aut in-
 dicat

Index alphabeticus: I

- dicet bona, ex quibus solutio fiat, à carcere liberandus non est, cap. 5. num. 37.
- Debitor liceat probetur per testes habere bona, nihilominus tenetur fideiussorem *de saneaminto*, præstare, aut in carcere detrudendus est, ibi num. 38.
- Debitor in carcerem detrusus, licet fideiussorem vocatum *de la hâz* præstiterit, à carcere relaxari non potest, dummodò fideiussorem *de saneaminto* non dederit, ibi num. 39. & 40.
- Doctores & Licetiati in Vniuersitatibus Salmanticensi, Vallisolerana, Complutensi, vel Bononiensi, aut actualiter in ipsis legentes, nobilitatis privilegio gaudent, ad hoc, ut pro civili debito in carcerem detrudi nequeant, cap. 5. num. 49.
- Debitor, qui absens est, nec inuenitur ad hoc ut citari possit, vocandus est per præconia, & publicum proclama in ciuitate, vel oppido ubi residere solet, & creandus est bonis ipsius defensor, qui citetur, & cum eo lis agitetur, cap. 5. num. 89. & 90.
- Decem dies, qui debitori conceduntur ad suas exceptiones opponendas in via executiua de iure civili arbitrarij erat, c. 5. n. 22.
- Dies oppositionis concessi, cui facta est executio, non complentur in decem dies datos ad exceptiones opponendas, ibi num. 24.
- Dies oppositionis concessi, cui facta est executio, si transacti sint, dummodo sententia additionis prolata non sit, poterit adhuc reus se opponere, & audiri debet, ibidem, num. 25.
- Dies feriati currere non dicuntur circa decem dies reo concessos in via executiua ad probandas suas exceptiones, cap. 6. n. 31.
- Decem dies concessi reo in via executiua, ad exceptiones suas probandas, dummodò elapsi non sint ad petitionem actoris protogari possunt, cap. 6. num. 32.
- Decima pars principalis debiti solui solet iudicibus, ubi talis viget consuetudo pro sportulis & expensis litis, cap. 7. n. 12.
- Decima soluenda est executori ex summa principalis debiti pro suis sportulis, ibi num. 13.
- Decima soluenda est executori, vel iudici post factam executionem, etiam si solutio facta non sit, si creditor tempus solutionis protogauerit, cap. 7. num. 14.
- Expeditur ab Autore lex Regia 7. tit. 1. lib. 4. Recop. ubi de decima iudicibus præstanda agitur, ibi num. 15.
- Decima soluenda est à reo executato, nec plusquam semel executoribus, vel iudicibus (licet plures sint) solui debet, quauis multis personis executiones fiant pro vno tamen debito, ibi num. 16.
- Decima soluta à fideiussore, cui cessata fuit à creditore actio, alterum soluenda sit à debitore principali pro executione per-

Index alphabeticus.

Fideiussione ei facta ratione celsionis, maximo pere controuertitur inter Azebedum & Ioan- nem Gutierrez, ibi num. 17.

Autor sua interponit sententiam satis egregie, ut licet facta celsione a creditore fideiussori, propter executione celsionis, altera non debeatur decima, nihilominus tamen sportulis pro labore secundae executionis recipere debet, ibi num. 18.

Decima pro vno debito, duplicem ab exequutore recipi posse affirmat Parladorus in duobus casibus, ibi num. 19.

Decima non debetur exequutori- bus, quoties per sententiam, vel instrumentum actor mittitur in possessione bonorum rei, c. 7. n. 16.

Decima soluenda non est, si debitor tempore quo ei sit executio cum effectu solutionem offerat, ibi num. 17.

Debitor, cui facta fuit executio, deponeus intra viginti & quatuor horas penes iudicem, aut decurione, id quod debebat, a solutione decimae liberatus manet, cap. 7. num. 19.

Debitor satisfaciens creditori, licet non in pecunia numerata, intra tempus tamen viginti & quatuor horarum ab executione intimata, decimae solutionem facere non tenetur, ibi nu. 30.

Debitor bona offerens insolutum, inuito creditore, cum pecunia numeratam non praestiterit intra viginti & quatuor horarum

ab executione facta a decima praestatione non eximitur, ibi num. 31.

Debitum consistendum est, aut de eo per sententiam iudicis condonatoriam constare, ut celsio- nis bonorum beneficium locum habere possit, cap. 8. n. 16.

Debitor, qui celsione bonorum valet, debet bonorum suorum inuentarium prius conficere, ipsumque cum debita iuris forma, iudici offerre, cap. 8. num. 20.

Debitor, qui celsione fecit bonorum in seruitium antiquioris creditoris datus, cum torquisset reo, donec debitum solutum fuerit, cap. 8. num. 21.

Executores nominari solent, qui ordinariorum sententias exequuntur, & a iudice exequutore appellari non potest nisi modum in executione excesserit, cap. 1. ex num. 37. Et eodem modo non poterit recusari, ibi num. 44.

Executio non solum aduersus principalem debitorem, sed contra ipsius haeredes fieri potest, cap. 4. ex num. 1.

Executio aduersus haeredes debitoris quousque conficiatur inuentarium fieri non potest per legatarios, per creditores tamen defuncti intra nouem dies ab ipsius morte, cap. 4. ex numero 5.

Execu-

Index alphabeticus.

- Executio** quomodo fieri possit contra hereditatem iacentem, cap. 4. ex num. 21.
- Executio** contra defuncti bona fieri potest, non solum contra heredes, sed aduersus possessores testamentarios, vsufructuarios, & similes habentes bona defuncti, cap. 4. ex num. 24.
- Executio** quomodo de iure ciuili peteretur, & hodie de iure regio petatur, & quibus causis petenda sit, cap. 5. ex num. 4.
- Executio** ut locum habeat, plura requisita necessaria sunt à iudice consideranda, c. 5. ex n. 6.
- Executio** ab Alguacello facienda, prius in bonis mobilibus, & eis deficientibus in immobilibus, cap. 5. num. 24.
- Executione** prius in bonis mobilibus tunc facienda esse dicendum est, quando actione personali agitur, ibi num. 25.
- Quædam** Grego. Lopezij opinio fuerit, quæ tradit in l. 3. tit. 27. Part. 3. in glos. verb. *Que son rayes*, ibi num. 26.
- Mouetur** elegans questio, an ordine à legibus regis prætermisso (ut prius super mobilibus, deinde immobilibus executio fiat) nulla ex eo dicatur, executio traditur, ex num. 27.
- Executio** ut fiat, prius in bonis immobilibus limitatur in casu l. 1. C. de pignoribus, ibi num. 30.
- Executio** in omnibus bonis debitoris fieri potest, nisi speciali privilegio in nonnullis prohibeatur, cap. 5. numero 60.
- Executio** fieri non potest in armis militum & nobilium, nec ipsorum vestes, lectus quotidianus, & equi, aut nobilium domus habitationis, pro debito ciuili capi possunt, cap. 5. nu. 61.
- Executio** facienda non est in rebus aut animalibus necessariis ad agricolarum culturam, ibi n. 62.
- Executionem** in rebus privilegiatis, circa instrumenta aratoria & similia, generaliter fieri non posse certum est, nisi pro regalibus tributis, vel aliorum dominorum, aut pro locatione agrorum, nam tunc limitatur prædicta regula, cap. 5. nu. 64.
- Adducit** Autor Pragmaticam nouiter editam in fauorē agricolarum erga boues, & alia instrumenta aratoria, ibi num. 65.
- Executio** fieri non potest in frumento recondito in horreis ciuitatis, oppidi, vel vniuersitatis ad publicam vtilitatem destinatis pro aliquo debito, ibi nu. 68.
- Executio** facienda non est in vestibus ordinariis, lecto quotidiano, & aliis similibus ad usum hominum necessariis, ibi nu. 75.
- Exceptiones** debitoris, cui executio facta est, opponi debent intra decem dies, ex legis regie dispositione, cap. 5. num. 93.
- Qui** quidem decem dies currunt à die oppositionis debitoris, ibidem.
- Exceptio** quælibet, cum legitima sit, necessario admittenda est à iudice

Index alphabeticus.

- iudice intra decem dies à lege
præfixos, cap. 6. num. 1.
- Expendit Autor l. 4. tit. 8. lib. 3. Or
dinam. ibidem ex num. 2.
- Exceptio solemnitatis contractus
omissæ propter defectum legiti
mationis personæ, ibidè n. 6.
- Exceptio nõ numeratæ pecuniæ,
à debitore opposita intra legi
timum tempus decem dierum,
impedit executionem, c. 6. n. 12.
- Refellitur ab Autore opinio Par
ladori existimantis, exceptio
nẽ non numeratæ pecuniæ, in
via executiua non admitti, ibi
dem num. 13.
- Exceptio pretij nõ soluti ex em
ptione opponi potest cõtra em
ptorẽ executionẽ petentẽ, virtutẽ
instrumenti, aut alterius rei habẽ
tẽ paratã executionẽ, c. 6. n. 14.
- Exceptio opponi potest à debito
re propter rem nõ traditã ad
uersus executionẽ, ibidè n. 15.
- Exceptio nullitatis opposita intra
tempus decem dierum aduer
sus instrumentum sententiã,
aliud verisimile executionem
impedit, ibi num. 16.
- Exceptio nullitatis aduersus tres
sententias conformes admitti
non debet, nisi nimis notoria
nullitas appareat, ex limitatio
ne Couarru. ibi num. 18.
- Exceptio litis pendentiẽ corã alio
iudice impedit executionem,
cap. 6. num. 19.
- Exceptio nouationis, aut trans
actionis executionem impedit,
cap. 2. num. 23.
- Exceptio contractus simulatus,
aut falsitatis prorsus impedit
executionem fieri, ibi nu. 24.
- Exceptio vt aliquis non possit cõ
ueniri vltra quã facere possit
aduersus executionem opponi
& admitti debet, ibi n. 25. Nec
non & quælibet alia exceptio,
quæ ex natura contractus, per
quem fit executio, prouenit
prædictam executionem im
pedire potest, ibidem.
- Exceptio doli opposita aduersus
executionem eam nõ impedit
nisi dolus ille causam dedisset
cõtractui, propter quẽ exe
cutio petitur, ibidem num. 26.
- Cõtrouertitur nimis inter Azeb.
& Parladori, an exceptio læ
sionis vltra dimidiã admittẽ
da sit in executione, ibidem.
- Autor eligit Azebedi sententiã,
scilicet exceptionem læsionis
vltra dimidiã in executione
admitti debere, ibidem.
- Exceptiones quæ in via executi
ua nõ admittuntur ad eam impe
diendã admitti postea poterunt
via ordinaria, ibi num. 27.
- Expensæ, quæ in litibus fiunt, quæ
dam propter litis victoriam,
quædam tamẽ propter litis cõtu
maciã solent deberi, c. 7. n. 1.
- Expensarum cõdennatio rãm in or
dinaris, quàm executiuis liti
bus, frequentius à iudicibus fieri
solet, ibidem num. 2.
- Expensæ, in quibus cõdennatur
victus victori, debent à iudice
necessario taxari, cap. 7. nu. 8.
- Execu.

Index alphabeticus.

Executione annullata per iudicē non debetur ex ea executori decima, quæ aliàs soluenda fuisset, cap. 7. num. 20.

Executione iniuste petita, videlicet, quia solutum erat iam debitum, vel alia simili de causa soluenda est decima executori à creditore, qui talem executionem fieri petit, ibidē numero 21.

Excommunicari non possunt clerici, inopia laborantes, pro debito alieno; & cum summarie de ipsorum paupertate constiterit, absoluedi sunt, c. 8. n. 34.

Fideiussio præstanda est ab eo, qui executionem petit ratione sententiæ ab arbitro lata, dum tamen reductio ab ea sententiæ peratur, ut appelletur, cap. 1. art. 1. ex num. 28.

Fideiussor principalis debitoris exequi potest, etiā omisso debitorē principali, si de eius inopia constiterit, cap. 4. ex num. 36.

Fideiussor (à debitorē cui facta fuit executio) datus, de sanamento, idoneus esse debet, tam in facultatibus, quàm in persona, hoc est, ut faciliè pro debito fideiussionis conueniri valeat, cap. 5. num. 34.

Fideiussor datus propter executionem factam, datus etiā censetur quoad secundā instantiā appellationis, dicto c. 5. n. 35.

Fideiussio de iudicatō soluendō; faciendā est generaliter quomodocūque fiat cōdemnatio, & à quolibet iudice, ut cōpleatur omnes instancias iudicij, iuxta consilia Nicolai Boerij, ibi num. 36.

Feriata tēpora non dicuntur currere circa decem dies concessos reo, cui facta fuit executio, cap. 6. num. 3.

Fideiussor illius, cui executio facta est in carcerē detrudendus est, si pignora debitori principali capta, nō suppetant ad solutionē integrā, cap. 6. nu. 38.

Fideiussio secundū formam legis Toleti, quæ datur ab actore, in cuius fauorem lata fuit executionis sententiā nulli quantumcūque inopi remitti potest, cap. 6. ex num. 42.

Filij pro dote matris se opponentes ad executionem patri factam, qui bonorū cessionem fecit, melius ius habent, atque ideo illis sunt bona tradenda, & pater à carcere relaxandus, cap. 8. num. 26.

Fideiussores non gaudent beneficio cessionis bonorum, quo usi fuerunt principales debitores, nec ex eo à carceris oppressionē eximuntur, cap. 8. num. 29.

Heres, qui personam defuncti representat, potest executionē petere

Index alphabeticus.

- petere per instrumentum factum defuncto, paratam habens executionem, cap. 3. ex num. 13.
- H**ereditatis etiam emptori ius exequendi competit, ibi num. 18.
- H**ereditas si inter diuersos heredes pro portionibus diuisa sit, non poterit pro toto debito executio fieri aduersus vnum heredem, sed pro portione hereditaria, cap. 4. num. 14.
- I**udex appellacionis, non autem iudex a quo exequitur sententiam appellacionis, c. 1. pag. 4. num. 18, & ibi vsque ad num. 22. quædam limitationes adducuntur.
- I**uramentum litis decisorium triplex est, iudiciale, & voluntarium, paratam habent executionem; necessariū autem non ita, cap. 1. art. 3. ex num. 21.
- I**n inuectis & illatis in domum conductam fieri potest executio, sed perpetuo inducta esse debet, & propria inducētis, c. 1. art. 3. ex num. 27.
- I**nstrumenta publica, alia sunt authenticæ seu originalia, videlicet, quæ ab vno, eodemque tabellione cōficiuntur; alia verò dicuntur exemplaria, quæ ab alio tabellione transcribuntur, cap. 1. art. 4. ex num. 5.
- I**uramentum in contractu appositum operatur, vt exequi possit, cap. 1. art. 4. num. 20.
- I**udex ecclesiasticus, qui remittit reum condemnatum pro crimine in iudicium, non tenetur si deinde faciat de processu seculari iudicis, quam quidem sententiam iudicis ecclesiastici exequi debet, cap. 2. ex num. 26.
- I**udex secundum allegata & probata, ibi num. 29.
- I**n iuribus veluti seruitutibus vsu fructu, & aliis similibus debitoris, potest a creditore executio fieri, cap. 3. n. 76.
- I**uramentum factum de non opponendo compensatione obseruandum est, quousque a debitore solutio facta sit, cap. 6. num. 9. Reiecta opinione Auerdani.
- I**udicium intentatum via ordinaria, non impedit executionem coram alio iudice fieri, cap. 6. num. 20.
- I**udicium intentatum coram ecclesiastico iudice a laico circa rescissionem contractus, aut quia metu celebratus erat, aut quia in eo interuenerat iuramentum, de cuius relaxatione coram eo iudice agitur, non impedit vt illius contractus executio petatur coram iudice seculari, ibi num. 2.
- E**xplicatur text. in l. quod in heredem, §. eligere, ff. de tributoria actione, ibi num. 22.
- I**nstrumenta, quæ produciuntur in via executiua, vt admittantur intra decem dies a lege concessos ad exceptiones opponendas produci

Index alphabeticus.

no produci debent; vt sortiantur
effectum, cap. 6. num. 28.
Iuramentum de calumnia oppo-
situm à reo actori fieri potest,
etiam transactis decem diebus
executionis, dumodò fiat ante
sententiam additionis, c. 6. n. 34.
Iudex precipere debet per suam
sententiam additionis solu-
tionem fieri actori, qui quidem
fideiussorem, iuxta formam
legis Toleti præstare tenetur,
cap. 6. num. 42.
Iudices superiores ex officio, li-
cet confirmant sententiam ad-
ditionis, à qua fuerat appella-
rum, solent iubere, vt credito-
res restituant debitori bona,
quæ in publica subastatione
vendita fuerant, cap. 6. num. 55.
Ius exequendi per decem anno-
rum spatium præscribitur certum
necesse, licet tunc ad viam ordina-
riam maneat recursus, cap. 6.
num. 59.
Ius exequendi præscribitur per
decennium, etiam si mala fi-
des interuenerit, cap. 6. nu-
mero 61.
Ius exequendi, an præscribatur
quoad annuos redditus ex cæ-
lualia uel simili causa proveni-
entes proponitur, ibidem n. 62.
Iudicis arbitrio relinquitur expé-
sarum eodē damnatio quoties am-
bigitur, an iustam causam ha-
buerit litigandi condemnatus
in causa principali, cap. 7. nu-
mero 4.
Iudices, siue legati sint, siue exe-

cutores, attentio iure cōmuni;
ultra salaria eis assignata qual-
dam habent sportulas, quas ex
processu capere possunt, c. 7.
num. 9.
Iudices delegati, siue executores,
hodie ex iure nostro regio ex-
tra salaria à legibus conce-
ssa, alias sportulas recipere ne-
queunt, cap. 7. num. 10.
Iudices delegati, aut executores
non salariati, expensas, aut spor-
tulas recipere propter litē pos-
sunt, quæ à iure assignatæ sunt,
vel à iudice taxatæ, ibi num. 11.
Iudex, qui inchoauit executionē,
eam tamen nō perfecit prop-
ter officij sui exitū, integram
decimam nō percipit, sed in-
ter ipsum & illū, qui eum suc-
cessit, diuidi oportet ex com-
muni vsu, cap. 7. num. 32.
Iudex, coram quo petita fuit exe-
cutio, literas requisitorias mit-
tens ad iudicem, ubi sita sunt
bona, super quibus executio
fiebatur, diuidere debet decimā
cum iudice literarum requi-
sitoriarum, ibi num. 33.
Si questio vertatur, an decima
illud debeat, necnō, nō ab ipso iu-
dice executionis, sed à supe-
riori determinari debet, ibi-
dem.
Iudex cognoscens malitiosam esse
oppositionem tertij, in execu-
tione debet procedere in via
executiva, prædicta oppositio-
ne aut appellatione non ob-
stante, cap. 8. num. 3.
Iudex

Index alphabeticus.

- giu, & pro debito proueniente ex simili contractu in carcere detru di poterit, ibi num. 43.
- Nobilis mercantiam exercens, si cum eis fugiat fraudandorum creditorum causa privilegium nobilitatis amittit, ita ut in carcerari possit, & eodem modo nobilis bona occultans, ut satisfieri creditoribus non possit, in carcere detruendus est, ibi dem.**
- Nobilis privilegio in nobilitatis fauorem inducto renunciare nequit, ita ut in carcerem detru di possit, ex noua Regia dispositione, ibi num. 44.**
- Nobilis pro debito ciuili in carcerem detrusus, aut compulsus a iudice fidei iussorem desanamento prestare, nec eam dare tenetur, & a carcere relaxari debet, si protestetur suam nobilitatem, eamque coram iudice se probare offerat, d. c. 5. num. 45.**
- Nobiliu arma, vestes, lectus quotidianus, & equus, pro ciuili debito capi nequeunt, cap. 5. numero 61.**
- Officia publica, veluti decurionatus, tabellionatus, & similia, quae vendibilia, aut renunciabilia sunt, capi possunt pro debito, & in eis executio fieri valet, cap. 5. num. 69.**
- Oppositor ad executionem a creditore debitori facta, debet a iudice via ordinaria audiri, nec summam de iure suo docere tenetur, sed tempus necessarium, & quod dari solet ei concedendum est, cap. 8. num. 4.**
- Oppositor ad executionem, etiam post additionis sententiam, dummodo ad traditionem bonorum debitoris deuentum non sit, audiri debet, quoties se opposuit non coadiuuandi creditoris ius gratia, sed suum ius allegando, ibi dem, num. 7.**
- Quaestio agitur ab Autore circa duas obligationes dinerfite, iporibus contractas, ibi num. 6.**
- Opponi potest mulier ratione dotis ad executionem marito factam, ne ceteri creditores bona mariti vedant, & capiat, c. 2. num. 10.**
- Oppositor in iudicio afferente, bona super quibus executio debitori facta fuit, sua esse, & non debitoris, iudex debet sum mari de hoc cognoscere, ibi cap. 11.**
- Oppositor agens in iudicio ad id quod sui interest, vertit viam executiuam in ordinariam, ibi num. 12.**
- Personae litigatorum habiles & legitimae esse debent, c. 3. nu. 1.**
- Procurator habens mandatum ad recipiendum, si non receperit, licet confiteatur recepisse, non nocet**

Index alphabeticus. I

- non nocet domino talis confessio, cap. 3. ex num. 31.
- Procurator** ad lites tantum nominatus, executionem petere potest ibidem num. 37.
- Petens** executionem ex parte sua prestare debet omne id, ad quod obligatus est, ad hoc ut locum habere possit executioni, cap. 5. num. 13.
- Personae** privilegio & prerogativa gaudentes, ut pro debitis in carcerari non possint, pro executione eis facta, fidei iussorem de sanctamento prestare non tenentur, cap. 5. num. 41.
- Personae** sunt, quae gaudent prerogativis, ut in carcerem detrahendi non possint pro debito civili, cap. 5. num. 48.
- Personae**, quae ex dispositione legum conveniri non debent, nisi in quantum facere possunt, ut in carcerem detrahendi non sunt pro civili debito, cap. 5. num. 59.
- Privilegium** concessum est militibus quoad arma, scholaribus & advocatis quoad libros, agricolis erga instrumenta aratoria, nobilibus circa equos, ut in his omnibus executioni fieri non possit, etiam deficientibus aliis bonis, cap. 5. num. 64.
- Præconia** danda sunt in bonis pig-nore capitis, iuxta formam legis, nec remitti aperiè nec abbreviari possunt, quia nulla erit executio, cap. 5. num. 81.
- Probationem** exceptionum instru-
mentorum productione examinatione testium fieri oportere intra decem dies à lege in executione concessos, certum est, cap. 6. num. 28.
- Probatib;** quae proveniunt ex iuramento actoris, licet intra decem dies res concessos facta non sit, admittitur, si tanquam exceptio actori opposita fuisset, cap. 6. num. 59.
- Prescriptio iuris** exequendi procedit per decem annorum tempus, cap. 6. num. 59.
- Prescriptio iuris** exequendi procedere dicitur, quando is mala fides interuenierit, ibidem numero 61.
- Prescriptio** decennii quoad executionem viam, utrum procedat circa annuos redditus proponitur, ibidem, num. 62.
- Protestatio** à creditore exequente facta de recipiendo in solutum omne id, quod debitorem soluisse apparuerit, operatur, ut à solutione decimæ, si in soluta fuerat executio, non quoniam & expensarum lites liberetur creditor, cap. 7. num. 21.
- Prætoris** civitatum ex universali permissione receptum est, ut recipiant decimas executionum, quantum ex rigore executoribus, seu Alguacellis deberentur, cap. 7. num. 25.
- Pœna** corporalis inflicta in defectum solutionis pœna pecuniaria à debiti pecuniarii solutione liberat, cap. 8. num. 23.

Index alphabeticus: I

Quinquennium præstari solet debitoribus ad differendam solutionem, cap. 8. num. 36.

Quinquennalis temporis dilatio tunc conceditur, quoties omnes debitoris creditores conuocantur ad eam præstandam, & eorum maior pars in eo conuenit, cap. 8. num. 37.

Licet ad quinquennij dilationem debitori præstandam sufficiat maiorem creditorum partem in eo conuenire quoad debiti remissionem neutiquam, ibidem num. 38.

Quinquennij dilatio, an concedenda sit absque iuratoria cautione à debitore præstita de soluendo prædicto quinquennio transacto controuersum est, ibidem num. 39.

Quinquennalis dilatio præstanda est absque cautione iuratoria, seu fidei iuraciones de soluendo post quinquennium elapsum, ibi num. 40.

Quinquennij dilatio præstari non debet mercatoribus & institutoribus, nisi prius præstita satisfactione idonea de soluendo quinquennio elapso, ex dispositione legis Regiæ, cap. 8. numero 41.

Quinquennalis dilatio, ut præstanda sit, nonnulla requirit, animaduertit Autor, cap. 8. numero 43.

Rationes confectæ iuridicæ, & adhuc confirmatæ paratæ executione habet, c. 1. ar. 3. ex n. 100.

Rescripta Principum paratæ executione habet, c. 1. ar. 3. ex n. 33.

Rescripta Principum obedienda & adimplenda sunt, dummodo iniquitate expressam non contineant, vel contra ius diuinum, naturale, aut contra publicam utilitatem concessa sint, ibi, ex num. 34.

Res sacre, & ad cultum diuinum consecratæ pro debito capi non possunt, nec in ipsis fieri debet executio, cap. 5. num. 66.

Res ad usum publicum destinatæ pro debito illius ciuitatis, ville, seu vniuersitatis, capi non possunt, ibi num. 67.

Restitutio in integrum ex parte minoris petita aduersus scripturam, aut sententiâ, eius executionem impedit, c. 6. numero 7.

Reconuentionis exceptio executionem non impedit, c. 6. n. 11.

Adducit autor duos casus, in quibus reconuentionis potest executionem impedire, componendo duas communes opiniones contrarias, ibi.

Reo se non opponente in executione profertur à iudice sententia additionis condemnando reum, cap. 6. num. 36.

Remedium l. 2. C. de rescind. vendit. ut ultra dimidiam cõpetat restitutio,

Index alphabeticus. I

restitutio competit etiam eis,
quorum bona in publica subas-
tatione vendita fuerunt, cap. 6.
num. 98. *consilido non cono-
Remedium l. 1. C. de rescindenda
venditione, non competit eis,
quorum bona in publica subas-
tatione vendita fuerunt, quando
iudex ad venditionem ea bo-
na taxati fecerit, ibidem.*

Sententia transacta in autorita-
tem rei iudicare, statim exequi
potest, cap. 1. pag. 1. num. 1. In
nonnullis tamen casibus limi-
tatur, ibi pag. 4. ex nume-
ro 14.

Sententia tunc in autoritatem
rei iudicare transire dicitur,
quando ab ea appellari nequit,
ibidem num. 2. Et idem di-
cendum est, si ab illa sen-
tentia appellatum non sit in-
tra tempus a iure prefixum,
aut si appellatio non prose-
quatur, ibi num. 3.

Sententia, a qua potest appel-
lari, dum appellatio pender,
res iudicata dicitur, quando-
que tamen promiscue accipi-
tur res iudicata, ibidem nume-
ro 4. & 5.

Sententia per appellationem an
extinguatur, vel suspendatur
traditur in cap. 1. pag. 6. a nu-
mero 23. usque ad 25.

Scriptura priuata, a partibus re-
cognita, paratam habet execu-

tionem, cap. 1. art. n. 1. Et li-
cet inter partes conveniatur,
ut quamvis non recognoscatur,
executioni mandetur, talis co-
nventio non valet, ibi num. 3.

Scriptura priuata recognitio co-
ram iudice scripturam exe-
quente fieri debet, et si reus
citandus est, ibidem ex n. 7.

Scriptura priuata proprium de-
bitorem, vel eius heredem re-
cognosci debet, ut exequatur,
non tamen per tertia alteram
personam facta recognitio exe-
cutioni mandatur, ibi ex nu-
mero 12.

Scriptura priuata quantumcum-
que testibus comprobata fue-
rit executioni non mandatur,
nisi recognita a debitore fue-
rit, ibi num. 16.

Recognoscens scriptura priuata
literam, quamvis neget debi-
tum, executioni subijcitur, ibi
num. 17. Si tamen in totum
neget, executio non fit, n. 18.

Salaria famulorum, aduocatorum,
procuratorum, & similium, pa-
ratam executionem habent,
cap. 1. art. 3. ex n. 24. In quibus
summarie proceditur, nume-
ro sequenti.

Salaria intra tres annos post ser-
uitium peti debent, alias a do-
minis preescribuntur, ibi n. 6.

Scriptura publica & priuata di-
cuntur illae, quae a tabellione
publico conscribuntur, hae vero
quae inter partes fiunt, cap. 4.
ex num. 2.

Index alphabeticus.

Scripturæ publicæ clausulâ garantigiam habentes iure regio, & Italico paratam executionē habent, ibi ex num. 14. Quod tamen procedit si à tabellionibus publicis & numerariis ciuitatis, vel oppidi, vbi sit contractus confectæ sint, nam ab aliis tabellionibus non exequetur, ibi num. 22. & 23.

Scriptura quæ de falso arguitur, eo quod extra Regnū confecta fuit, debet cōprobari, vt executionē pariat, c. 1. art. 4. ex n. 25.

Scripturæ publicæ ita demū exequi possunt, si quantitatē certā & liquidam contineantur, ibi ex num. 28.

Scriptura facta tutelæ vel curæ, finita tutela aut cura, paratam executionē habet, ibi ex n. 34.

Scriptura societatis, societate finita, executionem habet paratā, ibidem num. 36.

Vt scriptura paratam executionē habere possit, diem solutionis exisse & transactum esse necesse est, ibi num. 43.

Scriptura rupta seu cancellata in aliqua parte substantiali, aut vitiosa, vel cum aliqua suspicione, aliquamvè exceptionē cōtinens executionē impediens, nullo modo exequenda à iudice erit, cap. 5. num. 16.

Sententia additionis iam prolata à iudice, iubetur vltimum & quartum præconium dare super bonis executatis vt plus offerenti tradatur, cap. 6. n. 37.

Sententia additionis, hoc est de remate, à iudice proferenda est & exequenda qualibet appellatione non obstante, cap. 6. numero 31.

Sententia annullata per superiorem, eo quod in ea, aut in venditione bonorum non fuit seruata iuris solēnitās, vel aliaqualis causa debitori reo debitum principale soluenti, sunt restituenda illa bona cum fructibus & expensis, ibi num. 56.

Soluens intra spacium viginti & quator horarum computandum ab ipsa hora, in qua fuit facta executio, decimam executori non debet, cap. 7. num. 28.

Testamentum solemne & parfectum paratā executionē ad hoc vt hæres in possessionē bonorum defuncti mittatur, c. 1. art. 3. num. 14.

Transactio facta coram iudice, aut in publico instrumēto, paratam executionem habet, ibidem num. 18.

Testamentario, cui bonorum distribuendorum potestas concessa fuit pro defuncti debitis exequi potest, cap. 3. num. 19.

Tutor vel curator conueniri & exequi possunt pro debitis pupilli vel minoris, cap. 4. nu. 30.

Tertius possessor an exequi possit, & quibus casibus, cap. 4. ex num. 45.

Tabel-

Index alphabeticus.

Tabellio, apud quem aliqua executio petitur, debet opponere diem & horam, in qua executio fit; aliter executio nulla est iudicanda, cap. 5. num. 32.

Tabellio, qui in instrumēto apud se confecto renunciari permittit, nobilitatis privilegiū, pœnā decē mille marapetinarū incurrit, cap. 5. num. 44.

Testes in via executiua examinari debent intra decem dies reo concessos ad suas exceptiones probandas, aliās non admittuntur, cap. 6. num. 28.

Testium repulsæ non admittuntur intra decem dies concessos reo, ad suas exceptiones probandas, cap. 6. num. 35.

Tertius oppositor in causis executiuis solet se interponere prætendens bona, in quibus facta est executio, & in eis melius ius habere dicere. cap. 8. num. 1.

Tertius oppositor executionis, si legitimus sit, efficit, ut via executiua in ordinariam conuertatur; & hac via, tam quoad creditorem principalē, quam

quoad ipsum tertium oppositorem proceditur, cap. 8. numero 2.

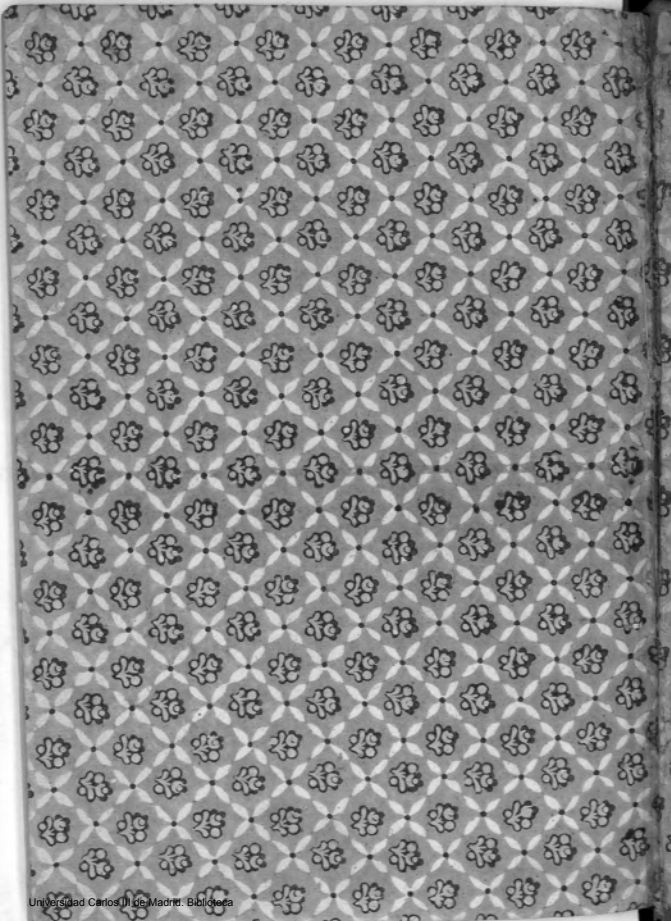
Tertius oppositor aduersus executionem, si contra debitoris bona habeat ius hypothecæ speciale, & aliud generale prius petere debet solutionē sibi fieri ex bonis specialiter pignoratīs, cap. 8. num. 9.

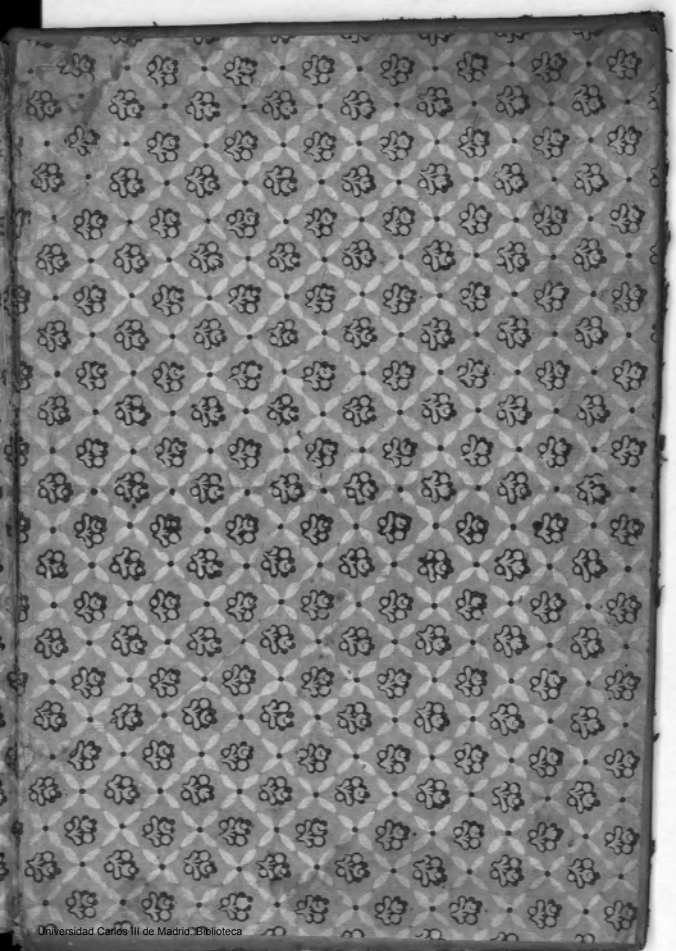
V

Victus victori in expensis condemnandus est. si legitimam litigandi causam non habuerit, & ab alia parte id petatur, cap. 7. num. 5.

Victus reus in causa executiua regulariter in expensis condemnatur, cum iustam litigandi causam habere non præsumatur, ibi num. 6.

Victus in iudicio, & in expensis condemnatus ratione victoriæ litis quoad expensas in lite factas tantum, non verò quoad alia damna extra litem, condemnatus esse cēsetur, ibi num. 7.

RODRIGUEZ
DE
EXECVTION

651